

*Teatermagikernas näste bakom scen
Är svensk barnfilm utrotningshotad?
Vad kostar digital kvalitet?*

scen & film

Teaterförbundets tidning



Glädjande att filmproducenter ser värdet av gemensamt arbete

UNDER GÖTEBORGS FILMFESTIVAL arrangerade Teaterförbundets filmavdelning ett välbesökt seminarium med titeln "Filma, sova, leva", och som handlade om arbetsmiljö och säkerhet på filminspelningar. Ett seminarium om viktiga frågor som gjorde mig glad och lite upprymd inför framtiden.

Teaterförbundet har länge engagerat sig i de viktiga säkerhetsfrågorna vid inspelningar. Tillsammans med Film och tv-producenterna, och med stöd från Svenska filminstitutet, presenterade vi hösten 2011 rapporten "Alla mår bra?". Den beskrev miljön under ett antal film- och tv-inspelningar och är en bra grund för att fortsätta att hitta de goda exemplen, vad som fungerar bra och vad som behöver göras för att komma bort från övertider och stress.

Vid seminariet i Göteborg beskrev bland andra skådespelaren Jessica Zandén och säkerhetskoordinatören Kalle Persson exempel från sina många inspelningar. Hur Jessica under en bilfärd som höll på att sluta illa (det fanns inga säkerhetsbälten och vägen var inte helt avspärrad för mötande) trots allt tänkte: "Det kan inte hända något farligt, det är ju bara film!".

Det som verkligen glädde mig, vid sidan av en debattintresserad publik, var producenten China Åhlanders självklara inställning att följa kollektivavtal och arbetsmiljölagen. Att på varje dagbesked presentera riskbedömningar för dagens arbete. Att tänka på värsta möjliga scenario och hur man undviker det. "Vi ska göra en skitbra film, men det viktiga är att alla mår bra!" Och på frågan från moderatören Håkan Bjerking om hur mycket mer jobb detta innebar, svarade China: "Det tog inte längre tid och var inte besvärligare, vi tjänade på det!" Till exempel fyra Guldbaggar, replikerade Håkan snabbt.

Teaterförbundet erbjuder också kurser i arbetsmiljö inför inspelningar – för team och producent. Något som bland annat de anställda vid Acnefilms kommande långfilmsproduktion kommer att ta del av.

Kollektivavtalsförhandlingar är ju något Teaterförbundet och våra ombudsmän/jurister sysslar med dagligen. Jag kan idag märka hur en passiv kulturpolitik försvårar för dessa förhandlingar.

Det är dessvärre inget nytt att uppräknings av de statliga anslagen till scenkonstens institutioner är lägre än den faktiska löne- och prisutvecklingen. Hittills har vi dock varit överens med vår motpart om att utrymmet för löneökningar på vår del av arbetsmarknaden ska utgå ifrån det som gäller på arbetsmarknaden i övrigt.

I de pågående förhandlingarna om ett nytt institutionsteateravtal har vi mött en ny attityd från arbetsgivaren. Redan i december annonserade Svensk scenkonst att löneökningar utöver anslagshöjningarna ska skapas genom kostnadssänkande villkorsändringar.

Innebörden i detta är att de som arbetar vid teatrar, oavsett om vi är fast anställda eller frilansare, ska arbeta ihop till vår löneökning genom försämrade anställningsvillkor. Något som vi givetvis helt avvisar.

Det finns ett talesätt om att när krubban är tom så bits hästar. Men min övertygelse är att vi har allt att förlora på inbördes konflikter. Urholkade anslag kan inte mötas genom urholkade arbetsvillkor.

Det är alltså glädjande att producenterna på filmområdet ser värdet av ett gemensamt arbete, vilket vi är vana vid från scenkonstens område. Därför bekymrar det mig att signalerna från scensidan nu ljuder annorlunda!

ANNA CARLSON
ORDFÖRANDE



PÅ OMSLAGET: ANN PETRÉN I FILMEN ESKIL & TRINIDAD
FOTO: ALEXANDRA ARISTARHOVA

Scen & film – TEATERFÖRBUNDETS TIDNING

Utkommer med åtta nummer per år och sänds utan särskild beställning kostnadsfritt till Teaterförbundets medlemmar.
Prenumerationspris: 350 kronor/år.

Ansvarig utgivare: **Jaan Kolk**. Chefredaktör: **Magdalena Boman**.

Layout: **Magdalena Boman**.

Grafisk form: **Mu ab**

Återkommande medarbetare: **Annicka Istemo, Gert Lundstedt, Kristian Pohl**.

Redaktionskommitté: **Åse Axberg, Frida Beckman,**

Mireille Bergenström, Eleonor Fahlén, Jens Karlsson,

Jaan Kolk, Minna Krook, Martyna Lisowska Söderberg.

Postadress: Teaterförbundet, Box 127 10, 112 94 Stockholm.

e-post: magdalena@mboman.se, magdalena.boman@teaterforbundet.se

Besöksadress: Kaplansbacken 2A.

Telefon: 08-441 13 00. Fax: 08-653 95 07. Redaktion: 070-664 55 59.

Annonser: **SB-Media AB**, Mia Lagerbäck Tel: 08-545 160 72.

Tryck: **DanagårdLitho**, Ödeshög 2013.

Repro: **Cicero Tryck och media**.

ISSN 2001-5518

Scen & film är medlem i Sveriges Tidskrifter



Pdf på tidningen finns även på TFs hemsida: www.teaterforbundet.se



Innehåll nr 2-2013



4 MÅNADENS BILD

Koreograf Örjan Andersson

9 MOTSTRIDIGA VILJOR KRING FÖRSÄLJNING AV SF BIO

Konkursförvaltare utreder vilka som har rätt till statlig lönegaranti.

12 SCEN & FILM SYNAR BARNFILMENS STATUS

Är den svenska barnfilmen utrotningshotad?

18 ATTRIBUTMAKARENS MAGI

Attribut och rekvisita skapar rätt tidsfärg och rätt atmosfär.

24 HUR SKA SCENKONSTEN DIGITALISERAS?

Var någonstans ligger smärtpunkten för kvalitet?



28 KRÖNIKA: MARCUS LINDEEN

Kan en loppis i Berlin lösa skaparkriser?

30 INTERVJU: CHINA ÅHLANDER

Producenten som är noga med arbetsmiljön

32 TEORI & PRAKTIK

Elisabet Sevholt har fördjupat sig i Ivana Chubbucks metod.



Nästa nummer kommer den 10 april

Presstopp den 22 mars

9 Viktoriabiografen i Stockholm. Foto: Magdalena Boman

12 Ur filmen "You and Me forever" av Julie Andersen.

18 Attributmakare Sten-Olof Nilsson. Foto: Per Bergbom.

30 Producent för "Äta sova dö", China Åhländer Foto: Carolina Romare.

Drömsk och svävande Werther



Namn: Örjan Andersson.

Ålder: 48 år.

Yrke: Koreograf och regissör.

Aktuella uppdrag: Jobbar med en ny produktion med Andersson Dance ett verk som heter "Karmer kring blå",

premiär första veckan i april på Dalateatern, förbereder också en föreställning för Kungliga Operan i Stockholm, liksom en uppsättning för Dansk danseater och Skåne dansteater.

Kulturupplevelse som inspirerar: Jag är allätare, men musik är ofta en stor inspirationskälla – allt från Beethoven till Hans Appelqvist.

DET FINNS NÅGOT DRÖMSKT över det fotografi som Örjan Andersson valt till månadens bild. Golvet har lösts upp och dansarna rör sig i blindo på ett lilaskimrande moln. Bilden är tagen ur hans senaste föreställning "Werther" på Dramaten.

– Jag tycker om bilden för att den innehåller både rörelse och komposition. Den påminner om Werthers tillstånd, han är i ett romantiskt skimmer, samtidigt som omgivningen vill att han ska vara rationell. Pjäsen svävar på något sätt. Werther är hela tiden på flykt, i ett slags eteriskt tillstånd. Bilden står också i fin kontrast till det övriga scenrummet, som är monokromt.

Det hör inte till vanligheterna att Örjan jobbar med klassiska verk, och tillsammans med skådespelare. Det har gett uppdraget en extra udd.

– Det har varit väldigt kul att få allt att fungera ihop. Musikaliteten, rummet, rörelse och tal. Ofta när de två konstformerna dans och teater ska sammanföras så upplever man att: ja, nu är det dans, och nu är det teater. För mig var det en utmaning att skapa någon slags symbios mellan de olika formerna. Pjäsen följer ett linjärt berättande.

Det var skönt att ha ett team runt omkring sig – som skådespelare, dramaturg och sufflös – folk som är vana att arbeta med text, påpekar Örjan.

– Jag brukar inte i första hand arbeta med ett renodlat manus och hade väl vissa dubier i början, men dramaturgen Magnus Lindman gav mig fria tyglar att kasta om och stryka under processen. Det var otroligt roligt, säger Örjan Andersson.

MAGDALENA BOMAN





BAROMETERN

Har du sett scenkonst som digitaliserats?

"Nej, men det kräver att det görs bra"

Christer Pellerud, biografmaskinist på SF:

– Nej, men SF försökte sig på ett sånt projekt, men det gick inte så bra. SF köpte några förinspelade operaforeställningar från Milano. Det blev ingen galakänsla. SF fick inte tillstånd att servera bubbel i pausen, projektet marknadsfördes dåligt och publiken kom inte.

Jag tror man hade behövt jobba mycket mer helhetligt om projektet skulle ha lyckats. Projektet var inte tillräckligt viktigt för SF.



"Ja, Metropolitans opera fungerade på bio Tomelilla"

Ammy Kjellsdotter, kommunikatör:

– Ja, jag såg bland annat Musketörerna nu när den sändes i julas, jag har sett den på teatern också. Idén med att tillgängliggöra kulturen är bra, men jag måste också säga att föreställningen tappade en del i sin närvaro när den visades på TV. Den tappade fokus och drivet i berättelsen. Jag har också sett en direktsändning från Metropolitan på Rio Tomelilla, den gjorde sig långt bättre digitalt. Men den gjordes ju på ett annat sätt. Där finns också ett mer konstnärligt och bildande perspektiv, man får kunskap om föreställningen, de olika upphovsmännen och teaterhuset medan man ser den.



"Nej, Radioteatern är grymt dålig på att marknadsföra sig"

Anders Duus, dramatiker, dramaturg:

– Jag har inte besökt någon direktsändning, men sett både överföringar och televiseringar av scenkonst på tv. Överföringar kan vara vanskliga. Televiseringar fungerar bättre, när kameran behandlas som enda publik. Storleken i uttrycken anpassas bättre. Kameran blir ett öga man tränar sig inför. Jag har också följt workshops där skådespelare befinner sig på två olika platser i landet men ändå spelat mot varandra och då har en alldeles särskild scenmagi uppstått.



Musik- och teaterbiblioteket drar ned

EFTER Knappt två års verksamhet drar Statens musikverk ned budgeten och säger upp tio procent av personalen.

I direktiven från regeringen ingick även att "bevara och levandegöra en av Europas största kulturarvssamlingar inom musik, teater och dans".

Musikverket har också ansvar för Musik- och teaterbiblioteket – sedan 5 febru-

ari omdöpt till Statens musikverks arkiv och bibliotek och där även Svenskt visarkiv och Caprice Records ingår. Biblioteket har dels en stor samling tryckt svensk och internationell dramatik, dels över 40 000 pjäsmanus. Av de totalt 7,6 tjänster som försvinner finns nästan sex på biblioteket. En protestgrupp och en namnsamling har startats på Facebook.

Tre frågor till SFIs vd Anna Serner inför nya avtalsperioden:

"Viktigt säkerställa långsiktig finansiering"



Hur förbereder ni arbetet inför nästa filmavtal?

– I april bjuder vi in fyra organisationer från branschen för att måla upp sin vision av hur en bästa filmpolitik 2020 kan se ut. Det är Sveriges filmregissörer, Oberoende filmares förbund (Off), Film- och tv-producenter, men också produktionsstöddregioner som deltar i avtalet (Film i Väst, Film i Skåne, Stockholm-Mälardalen, Filmpool Nord). Sedan kommer vi i sommar under Almedalsveckan samtala med representanter för de politiska blocken under rubriken: Vad är det för skillnad på filmpolitiken egentligen? I höst när institutet fyller 50 år blir det bland annat workshop med branschen om vilka de viktiga frågorna är oavsett finansieringssystem.

tem.

Vad tycker du är viktigast att debattera i framtidsarbetet?

– Hur en långsiktig finansiering, oavsett avtal, säkerställs. Jag tycker man ska titta på avtalstiden för public service som är sex år. En viktig fråga är också att säkerställa att alla bidrar till filmavtalets finansiering.

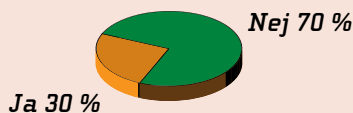
Kommer Filminstitutet att driva på för andra finansieringsformer än de som gäller idag? Den polska modellen till exempel, som en variant på den franska, med skatt på alltifrån biografbiljetter och tv-bolags och distributörs omsättning, till avgifter på omsättningen av video, dvd och video-on-demand?

– Det krävs ett system som är stabilare än dagens filmavtal och som bygger på olika sätt att ta betalt. I remissvaret på Public Serviceutredningen föreslår vi att en del av public serviceavgiften blir en filmavgift, och på så sätt kopplas direkt till konsumtion av film. Man får en radio-tv-filmavgift istället.

GERT LUNDSTEDT

Fråga i förra numret:

Lyssnar du regelbundet till radioteatern?



Har du varit på en digital scenkonstföreställning?

Svara **Ja** eller **Nej** på:
www.teaterforbundet.se

Stadsteatern utreder extern personal

All icke-konstnärlig personal vid Stockholms stadsteater kan komma att läggas ut på bemanningsföretag. Revisionsfirman Ernst & Young utreder vilka yrkesfunktioner som ska räknas till de konstnärliga. Det väcker oro.

ERNST & YOUNG HAR kontaktat Teaterförbundets förhandlingsavdelning för att få hjälp med att definiera vilka grupper som faller under konstnärliga grupper och vilka de övriga är.

– De konstnärliga grupperna på teatern, är ju enligt kollektivavtalet bland annat skådespelare, regissörer, scenografer. Ernst & Young la då fokus på alla övriga funktioner och undrade konkret om det var möjligt att lägga ut exempelvis hela ljudavdelningen på externa producenter. Det innebär ju en oerhörd förändring, säger Lars Åström.

Kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt (FP) bekräftar för Scen & film att teatern fått direktiv från Stadshuset om att sådant som inte begriper teaterns kärnverksamhet ska upphandlas externt.

– Staden är mycket tydlig med att det är den konstnärliga verksamheten som är kärnverksamhet och som ska skyddas, utvecklas och expandera, säger Madeleine Sjöstedt.

Är det här en politisk beställning om att Sveriges största teater ska öka sina rörliga resurser och ta ytterligare ett steg och inte längre ha visstidsanställda på teatern, och istället hyra in personal?

– För en teater som ska vara snabbfotad när det gäller den konstnärliga verksamheten är det viktigt att resurserna inte är upplåsta. I ägardirektiven finns det formulerat att teatern ska arbeta för att öka andelen rörliga resurser för att kunna anställa fler frilansande skådespelare samt behålla en fast ensemble. Men Stadsteatern kommer även i framtiden att ha även fast

anställd icke-konstnärlig personal, säger Madeleine Sjöstedt.

Redan tidigare har Teaterförbundets ordförande kritiserat Madeleine Sjöstedt för att ha en inskränkt syn på vad som skapar en framgångsrik konstnärlig verksamhet. Det var i höstas när borgarrådet i en debattartikel uppmanade Kungliga Operan och Dramaten att slå ihop sina verkstäder.

”När Madeleine Sjöstedt pekar ut tekniker, skräddare, perukmakare och snickare som enbart en ekonomisk börda för teatrarna speglar det en skrämmande okunskap om det nära samarbete som krävs för att skapa ett högklassiskt konstnärligt innehåll”, skrev Anna Carlson i sitt svar.

MAGDALENA BOMAN

Kulturhusets anställda blir teateranslutna

Stockholms stadsteaters sammanslagning med Kulturhuset väcker frågor. Varför görs den? Och hur kommer arbetsvillkoren se ut om Kulturhusets personal organiseras i Teaterförbundet?

PRECIS EFTER DEN HÄR tidningens pressläggning togs det formella beslutet om att slå ihop Stockholms stadsteater och Kulturhuset senast den 1 juli i år.

För Teaterförbundet finns två aspekter på sammanslagningen: dels en kulturpolitisk, dels en facklig.

Kulturpolitiskt är det fortfarande oklart varför Stockholms stad slår ihop de två institutionerna. Kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt (FP) förnekar att det ligger besparingar bakom beslutet, utan har uttryckt att sammanslagningen ger möjlighet till tematiska samarbeten.

I Stadsledningskontorets beslut står bara att sammanslagningen ska ”förstärka både publikens upplevelse av Kulturhuset samt de båda verksamheternas position i stadens kulturutbud. Sammanslagningen kan också medföra en bättre samordning av verksamheten i Kulturhuset”.

Teaterförbundets regionråd ordnar under våren en debatt i frå-

gan med rubriken ”Nu är beslutet fattat men vad är idén?”.

Det finns också ett fackligt spår. Arbetsrättsligt innebär sammanslagningen en övergång för Kulturhusets personal från kommunal förvaltning till Stockholms stadsteater.

– Teaterförbundets utgångspunkt är att övergången inte får innebära att Kulturhusets personal får sämre villkor. Det finns skillnader mellan de två avtalen. Inom det kommunala har man längre semester efter 40, och det finns skillnader i ob-ersättning och arbetstidsreglering, säger TFs förbundsledare Jaan Kolk.

Förbundet diskuterar nu om detta med Vision som organiserar flertalet av personalen på Kulturhuset.

– Om inget annat görs så fortsätter det nuvarande kollektivavtalet ett år för att sedan regleras genom Stadsteaterns avtal. Teaterförbundets ambition är att allt ska vara klart före den 1 juli så att Kulturhusets personal vet vilka villkor som gäller.

GERT LUNDSTEDT

Kritik mot kontroll av arbetslösa

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF, tycker att Arbetsförmedlingen Kulturs kontroll av arbetssökande "haltar". Myndigheten vill ta över ansvaret för branschtillämpningarna.

IAF, SLÄPpte i slutet av förra året med en ny granskningsrapport kallad Tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen inom kulturarbetsmarknaden. Jaan Kolk, förbundsdirektör på Teaterförbundet, är bekymrad över rapporten och slutsatserna.

– Kulturarbetarens arbetsmarknad har särskilda förutsättningar, dessa måste man ta hänsyn till för att kunna göra en rättvis bedömning, säger Jaan Kolk.

Myndigheten tycks inte lägga någon vikt vid att arbetsmarknaden för kulturarbetare har en unik struktur, menar Jaan Kolk. Den består i princip av korta, tillfälliga uppdrag.

– När man bedömer AF Kulturs arbete måste man vara införstådd med det att det är så, annars blir det IAFs bedömning som haltar, säger Jaan Kolk.

Han konstaterar vidare att kulturarbetare är ovanligt duktiga på att själva hitta nya uppdrag, vilket gör att Arbetsförmedlingen inte alltid behöver vara involverad. Han slår fast att AF Kultur faktiskt ligger i topp vad gäller arbetssökandes självständighet och flexibilitet, inte minst geografiskt.

– Jag skulle vilja kalla AF Kultur för en mönsterförmedling ur det perspektivet. De sökande är i regel mycket kompetenta

och kreativa. Vi värnar hur denna specialförmedling jobbar med våra medlemmar.

Vad tänker Teaterförbundet göra?

– Vi är ju självklart oroliga för vad detta kan komma att innebära på lång sikt. Om man inte förstår kulturarbetarens strukturella förutsättningar så befarar vi att man har svårt att förstå delfrågor, som hur inkomstunderlag för ersättning ska beräknas, till exempel. Lika ska behandlas lika men om man inte alls tar hänsyn till olikheter blir resultatet inte bra. Vi kommer att ta kontakt både med IAF och AF kultur i frågan.

LIV LANDELL MAJOR

HALLÅ DÄR...

Ska ni lära chefer att säga upp nu?



Hallå där Maria Sundling Grundtman, förhandlingschef på arbetsgivarorganisationen Svensk scenkonst. I april håller ni kursen "Uppsägning av konstnärliga skäl" för chefer och konstnärliga ledare. Vad är syftet?

– Kursen är en vanlig fördjupningskurs. Den kommer att fokusera på vilka skyldigheter, exempelvis stöd och omplacering, som arbetsgivaren har utifrån lag och kollektivavtal. Men också på vilka sätt en anställning kan avslutas.

Varför behövs kursen?

– Det har blivit vanligare med frågor kring de juridiska bedömningarna förmodligen med anledning av att det inte längre finns någon skyldighet för konstnärlig personal att avgå vid en viss ålder för att få tidiga pensionslösningar. Det har inneburit att fler personer stannar kvar längre i tjänst.

Kommer kursen att innehålla handfasta tips för uppsägning?

– Som alla våra kurser innehåller den en

blandning av juridisk information och en dialog kring vad det innebär att ta sitt arbetsgivaransvar på bästa sätt. I det ingår att man alltid ska sträva efter samförstånds lösningar med anställda och fackliga motparter, och att det är ett nederlag för alla parter om man inte lyckas med det. Samtidigt finns det en ekonomisk gräns för hur långt arbetsgivare kan sträcka sig utöver vad lagen kräver för att skapa skraddarsydda individuella lösningar.

Hur ska arbetsgivare hantera situationen när en medarbetare konstnärliga prestation inte längre når upp till den nivå som krävs i verksamheten?

– Arbetsgivaren måste i första hand ta reda på orsaken och sätta in lämpliga stödåtgärder för att personen ska komma upp till rätt nivå. Om det inte räcker måste man utreda möjligheter till omplacering och om inte heller det är möjligt får man avsluta anställningen.

Tidigare har Teaterförbundet och Svensk Scenkonst så gott som alltid löst uppsägningar, av till exempel äldre dansare och sångare i sam-

förstånd, genom avgångsvederlag och/eller om skolning. Är det här ett tecken på ett nytt sätt att tänka från Svensk Scenkonsts sida?

– Det finns inget nytt synsätt på denna fråga från oss. Däremot har den ekonomiska situationen blivit svårare på en del arbetsplatser, vilket gör att utrymmet för ekonomiska uppgörelser har minskat.

Vem är det som ska bedöma vad som är "konstnärliga skäl"?

– Arbetsgivaren bestämmer vilken konstnärlig nivå som ska gälla för verksamheten, och har eget ansvar för att göra bedömningen av om de anställda lever upp till den nivån. Men arbetsgivarens bedömning kan i slutändan prövas av en domstol.

Om en uppgörelse inte nås i samförstånd med TF, kan vi hamna i en situation att sångare och dansare måste sjunga och dansa i domstolen som ska bedöma deras konstnärlighet?

– När Arbetsdomstolen bedömer vad som är tillräckliga kvalifikationer sker det genom att vittnen hörs och eventuella skriftliga utredningar presenteras.

GERTRUD DAHLBERG

Den svenska filmbranschen är enig i synen på en eventuell försäljning av SF Bio.

Nya ägare i form av kortsiktiga riskkapitalister eller utländska ägare med andra intressen än svenska gynnar troligtvis inte svenskproducerad film.

Det ryktas om meningsskiljaktigheter inom Bonniers angående bolagets framtid.



Ännu oklart om nya ägare för SF

SEDAN ASTORIABIOGRAFERNA gick upp i SF Bio och SF-kontrollerade Svenska Bio, har såväl regissörer och producenter som distributörer och folk från offentliga filminstitutioner klagat i kör över SF Bios monopolställning.

Nu ser många en stor risk att man går ur askan in i elden. Allt beroende på vem eller vilka som slutligen köper de 34 SF-biograferna och det 49-procentiga ägandet i Svenska Bios 31 biografer.

SF Bio, som skapades när ägaren Bonnier 1998 delade upp dåvarande SF i en bodel och en del för produktion och distribution, sägs ha en prislapp mellan en och tre miljarder kronor.

De som i dag nämns som troliga intressenter är riskkapitalbolag med svensk anknytning som Ratos (som nyligen köpt Finlands dominerande biografkedja Finnkino), Nordic Capital eller IK Investment, företag som bygger sin affär på att äga under begränsad tid och sälja vidare efter en snabb värdeökning.

Ett SF Bio ägt av riskkapitalister skulle troligen ta än mindre hänsyn till andra värden än kommersiella vid programsättningen av film, med andra ord svensk film som inte har ett brett anslag skulle få det ännu tuffare än med ett Bonnierägt SF Bio av idag.

– Jag undrar om Konkursverket skulle acceptera ett köp av ett rent riskkapitalbolag med tanke på vad det skulle kunna innebära för marknaden. Man kan i så fall undra vilka villkor Konkursverket skulle ställa i en sådan affär, säger SFIs VD Anna Serner.

Också Teaterförbundets ordförande Anna Carlsson ser problem med ett rent riskkapitalbolag som ägare till en stor majoritet av Sveriges biodukar:

– Det är ett problem i sig att det är ett monopol på biografmarknaden, men det blir givetvis än mer problematiskt med ett eventuellt riskkapitalbolag som ny ägare. Detta inte minst mot bakgrund av filmavtalet där biografägarna är en av de viktigaste avtalsparterna. Det är ytterligare ett argument för att skrota den nuvarande avtalsmodellen.

DET RYKTAS OCKSÅ om starka meningsskiljaktigheter inom Bonnierledningen angående SF Bios framtid.

VD Jonas Bonnier sägs vilja sälja SF Bio för att kompensera dåliga tidskriftsinvesteringar i USA, medan största enskilda ägaren Jeanette Bonnier sägs vilja behålla företaget av både kulturella och affärsmässiga skäl. Från officiellt Bonnierhåll ges inga kommentarer.

Kanske skulle den svenska filmbranschen se mer positivt på en ny ägare i form av danska mediehuset Egmont, vilka också nämnts i sammanhanget.

Där finns en liknande publicistisk tradition (Egmont startades som tryckeri i Köpenhamn redan 1878) som den inom Bonniers, men genom dotterbolaget Nordisk Film med verksamhet inom produktion och distribution skulle det med Egmont som ny ägare också finnas samma typ av "vertikala integration" som i dag finns inom SF-koncernen.

– Av två dåliga monopolistiska situationer är nog ett vertikalt ägande av en mer kulturellt orienterad koncern bättre än ett ägande av ett renodlat riskkapitalistbolag, menar Anna Serner.

TEATERFÖRBUNDETS ANNA Carlsson skulle gärna se att man åter började diskutera förslaget med "Sverigebiografer" från Sveriges Filmregissörer – en biokedja med SFI som huvudman och utanför gängse kommersiell distribution.

Kanske ett intressant förslag oavsett vem som än blir framtidens ägare av SF Bio.

Heléne och Christer nya på kansliet

Teaterförbundet har anställt två nya personer till kansliet
– sekreteraren Heléne Ekdahl och ombudsmannen Christer Petersson. De började båda i januari.



HELÉNE EKDAHL ERSÄTTER Rigmor Oldmark som lämnat förbundet efter lång och trogen tjänst – hon arbetade hela 47 år på kansliet.

– Att Rigmor stannade så länge säger något om vilken arbetsplats det här är. Det känns väldigt kul att få börja arbeta på Teaterförbundet, säger Heléne Ekdahl.

För Heléne är den fackliga världen ny. Hon har tidigare arbetat inom hälsokostbranschen som koordinator i marknads- och utbildningsfrågor, och ser nu fram emot att byta bana. På hennes bord ligger att arbeta med faktureringservice, Heléne hjälper alltså medlemmar med att fakturera och få betalt för sitt jobb. Hon kommer också assistera förhandlingsavdelningen och Teaterförbundets avdelningar.

– Jag trivs med rollen av att vara spindeln i nätet, att organisera är min grej!

Christer Peterson kommer närmast från Fackförbundet ST, där han varit förhandlande ombudsman på STs centrala enhet. I den senaste förhandlingsomgången var han avtalsamordnare.

– Jag har jobbat länge med statliga frågor, faktiskt 15 år. Jag tycker det är kul att göra något nytt. ST är en stor organisation, jag ville till en mindre med kortare beslutsvägar och som inte är så byråkratisk.

Vad tycker du är utmaningen på det här området?

– Jag har förstått att 80–90 procent av medlemmarna är tillfälligt anställda eller har egna bolag. Följderna det får för tryggheten för den enskilde på en arbetsplats är viktiga frågor att arbeta med. Bara att våga säga ifrån om något är fel blir tufft i ett sådant läge. Det kan sätta igång en spiral nedåt med löner och villkor när ingen har tid, vågar eller kan ta fackliga uppdrag på arbetsplatsen. Vår uppgift som kansli är att vara bromsklossen i sådana här fall. Det ser jag som främsta utmaningen i mitt nya jobb, säger Christer Petersson.



MAGDALENA BOMAN

Stockholms dramatiska högskola är landets största högskola för film, radio, tv och teater. Vi utbildar ca 250 studenter per år och har ca 100 anställda varav ungefär hälften är lärare. Vi tror på en vital miljö som stimulerar studenter, lärare och forskare att mötas och överskrida gränserna för varandras konstarter. Den 1 januari 2014 etablerar vi ett nytt lärosäte för konstnärlig forskning tillsammans med Dans och Cirkushögskolan (DOCH) och Operahögskolan.

**Stockholms dramatiska högskola
söker**

• 2 doktorander inom scenkonst

Välkommen med din ansökan senast 27 mars.

• Lektor i mimgestaltning

Välkommen med din ansökan senast 22 mars.

• Adjunkt i mimgestaltning

Välkommen med din ansökan senast 22 mars.

Läs mer på www.stdh.se

STOC
KHOL DR HÖGS
MS AMAT KOLA
ISKA

Hej

PER EGGERS

heter jag och är skådespelare och sångare

Väl använd under 38 år!

Men nu UTAN JOBB!

Ring mig!

08-34 88 16, 070-284 41 08

PRATA MED OSS!

Följ oss på Facebook och Twitter

facebook.com/Teaterforbundet

twitter.com/Teaterforbundet

Teaterförbundet
/ för scen och film

Barn- och ungdomsfestivalen jubilerar med nytt pris

Barn- och ungdomsfilmfestivalen i Malmö, Buff, öppnar den 11 mars, och där deltar Teaterförbundet i Work in progress-minglet på Victoriateatern den 13 mars.



Ur filmen "Tur och Retur" av Ella Lemhagen.

BUFF FIRAR HELA 30 ÅR och väntas i år locka till sig 15 000 besökare. På programmet finns 111 barn- och ungdomsfilmer, ett antal seminarier samt sju olika priser.

Bland årets filmer finns "Me and You" av Bernardo Bertolucci som handlar om 14-årige Lorenzi som istället för att följa med på klassresa gömmer sig i ett källarförråd. Den filmen tävlar om Buffs bästa ungdomspris, men kan även vinna Svenska kyrkans pris om 50 000 kronor och Malmö stads ungdomsfilmspris. Om Malmö stads pris för bästa barnfilm tävlar svenska filmen "Eskil och Trinidad", i regi av Stephan Apelgren. Filmen har svensk premiär och inviger Buff den 11 mars.

Eftersom Buff jubilerar visas också en del favoriter från tidigare program, som "Mannen som älskade Yngve" i regi av Stian Kristiansen och "Tur & Retur" av Ella Lemhagen. Båda filmerna

ingår i satsningen på normkritiska berättelser.

Fem kommande filmer presenteras under Work in progress, bland annat "Beyond, Beyond" och "Bamse och Tjuvstaden" och "Krakel Spektakel".

– Teaterförbundet kommer att finnas på plats och hålla i ett mingel på Buff. Det är en viktig plats att vara på. Vi har inte kunnat vara där tidigare, och ska försöka hitta former för att medverka årligen, säger kommunikatören Sara Andersson.

I år har ett nytt pris instiftats. Sveriges filmregissörer är en av sponsorerna till priset "Årets barnbio". Priset går till en svensk biograf som gjort lovvärda insatser för barn och ungas möjlighet att se kvalitetsfilm.

MAGDALENA BOMAN

Biennalen Bibu söker ny värdkommun

Den nationella scenkonstbiennalen Bibu riktar sig sedan ett antal år till barn och yrkesverksamma inom barnkultur.

Under Pia Pagliaungas ledning har verksamheten vuxit, men efter beskedet att Lunds kommun drar in sitt stöd befinner sig arrangemanget nu i limbo.

PIA PAGLIAUNGA HADE REDAN innan beskedet valt att inte förnya sitt förordnande som biennalchef.

– Mitt beslut hade inget med kommunens stöd göra. Jag kände mig helt enkelt färdig, och är väldigt glad över det vi skapat, säger Pia Pagliaunga.

Vad kommer att hända nu?

– Det är ett bakslag att Lund drar sig ur, men vi har inte för avsikt att lägga ner verksamheten. Ägarna vill fortfarande driva biennalen, och vi har andra aktörer som är intresserade.

Vilka aktörer då?

– Vi har kommuner och institutioner som jag tyvärr inte kan namnge. Det jag kan säga är att konstruktiva samtal pågår. Det handlar bland annat om att hitta värdiga former för avslut här i Lund.

Motivet för Lunds kommun att dra in bidraget är att Bibu inte

lyckats nå tillräckligt många barn och unga i kommunen och regionen, utan fokuserat på branschfolk.

Syftet med biennalen är att nå ut till båda grupperna, och Bibu har diskuterat hur de ska nå fler än de tusentals barn de når idag. Men det är svårt att omfatta allt samtidigt.

– Vi önskar att kommunerna vore beredda att gå in mer med sina kontakter. Det är svårt att bygga kontinuerligt publikarbete för en biennal. Faktum är att vi precis hade reviderat vår strategi för att nå fler barn när bakslaget kom.

Ser du något ljus i mörkret?

– Absolut, och jag vill att vi ska ta fasta på det positiva ihop med kommunen. Vi ska avveckla och flytta Bibu på ett värdigt sätt, möta nya kommuner och behålla vår kärna.

LIV LANDELL MAJOR

Vi behöver nya plattformar för barnfilm

Är den svenska barnfilmen utrotningshotad, som vissa påstår? Klart är i alla fall att den är fjärran från sin guldålder. Scen & Film tar en titt på hur det nya filmavtalet påverkar svensk barnfilm och vad som skulle krävas för att rädda den.

Bild från filmen "Eskil och Trinidad" – en av de större barnfilmsatsningar som gjordes under 2012. I regi av Stephan Apelgren, Ann Petrén i rollen som Trinidad.

SÄMST I NORDEN PÅ BARNFILM. Så löd katastrofrubrikerna när utredningen "Ge morgondagens Pippi en chans" presenterades 2011. I larmrapporten från Filmregion Stockholm–Mälardalen talades om en utrotningshotad genre. Om förlorade generationer som aldrig kunnat spegla sig i samtida nyproducerad svensk barnfilm. Om orimliga villkor för att göra en barnproduktion. Sedan dess har snart två år gått och ett nytt filmavtal trätt i kraft.

Men vad har egentligen hänt i operation "Rädda svensk barnfilm"?

– Alldeles för lite. För att barnfilm ska funka i ett litet land måste alla krafter verka tillsammans. Dagens policy om att ge mer pengar till färre filmer drabbar också mångfalden. Den svenska barnfilmen är unik, men vi förvaltar den väldigt dåligt. Det skulle kunna göras så väldigt mycket mer, säger den ene utredaren och före detta barnfilmskonsulenten Gila Bergqvist Ulfung.

Till exempel?

– Nya medier, spel. Vi behöver kommunicera på alla plattformar där barn befinner sig och skapa ett engagemang och universum kring filmen. Rörliga bilder är centralt för deras identitets-

skapande. Det räcker inte med Sune och lite Laban. Det är för låg ambitionsnivå. Vi behöver en spridning.

"Det finns inga filmare som vill göra barnfilm." Så förklarade SFIs vd Anna Serner i januari genrens tillstånd i SVTs barnkonsumentprogram REA när en bekymrad knatterreporter undrade varför det görs så lite barnfilm. För Scen & films vuxenläsare nyanserar hon uttalandet.

– Det finns en vilja från skaparna, men den kunde vara större. Vi får in mycket färre barnfilmsansökningar nu än förr. Vuxna gör helt klart hellre film för vuxna. Men den stora tveksamheten ligger hos finansörerna, säger Anna Serner.

Gila Bergqvist Ulfung är mycket besviken över det nya filmavtalet som innebär att barnfilmskonsulenten försvinner.

– Jag hör ofta: "Det finns inga bra barnfilmsprojekt". Det är inte sant. Däremot krävs mycket tid och pengar för att gå på djupet med storyn och undvika klichéer. Det jag lärde mig som konsulent är att man måste jobba väldigt mycket mer för att projekten ska ha en högre kvalitet. Man måste involvera många, vara



väldigt aktiv, uppsökande. Tid och engagemang är också en form av stöd, påminner hon.

NU BLIR BARNFILMSKONSULENTEN Linus Torell långfilmskonsulent med ansvar för alla sorters spelfilm. Han delar på ansvaret med den befintliga långfilmskonsulenten Magdalena Jangard. SFI:s vd Anna Serner ser inga problem med att barnkonsulentrollen försvinner i och med att budgeten för svensk barnfilm är oförändrad.

– Jag hoppas att det ska bli bättre med två personer som båda är engagerade och insatta. Statusen kommer att öka när svensk barnfilm inte begränsas till en egen leksakshörna.

Hur ser den andra stora barnfilmsaktören SVT på saken? Barnkanalen gör i höst en långfilmssatsning, men ser inget självändamål i att bara visa svenska filmer.

– Det finns ju inte så många. Vi visar svenska klassiker när vi kan, och nyproducerat i takt med att det kommer. Ju mer svenskt desto bättre så klart. Men vi kommer också erbjuda utländsk

barnfilm med hög kvalitet, säger kanalchefen Safa Safiyari. Han är relativt nostalgisk inför den svenska barnfilmens storhetstid.

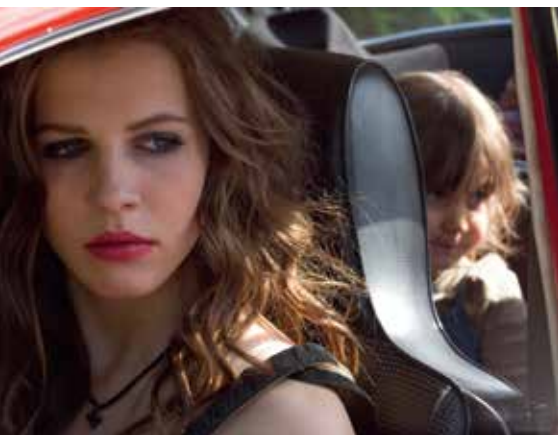
– Var det verkligen så att svensk barnfilm var fantastisk eller var det Astrid Lindgren-effekten? Det är lite vanskligt. För mig är bra barnfilm både "Lejonkungen" och en smalare fransk liveactionfilm. Och om man tog bort Disney, Dreamworks och så vidare skulle ju alla barnen sluta gå på bio. Sen önskar väl alla att det fanns fler alternativ.

I PRINCIP ALLA BRANSCHKUNNIGA Scen & film talar med är eniga om att finansieringen är grundproblemet, vilket resulterar i bristande kvantitet, kvalitet och självförtroende. Något som i sin tur fått till följd att hälften av regissörerna under utredningsperioden (2005–2010) var debutanter.

– Villkoren för att göra en barnproduktion är fullständigt orimliga. En timme barndrama kostar pinsamt mycket mindre än en timme vuxendrama, fast det behövs fler dagar om man jobbar

"Villkoren för att göra en barnproduktion är fullständigt orimliga. En timme barndrama kostar pinsamt mycket mindre än en timme vuxendrama, fast det behövs fler dagar om man jobbar med barn. Lite pengar och lite status, så de största och bästa säger inte: 'Åh, jag gör en barnfilm'. Pengar är ett styrmedel."

GILA BERGQVIST ULFUNG



Trots att Danmark, Finland och Norge har färre invånare producerar de betydligt fler barnfilmer än vi. Den danska filmlagen siktar på att 25 procent av all film som produceras ska vara barn- och ungdomsfilm. Till höger något så ovanligt som en dokumentärfilm för barn, den danska filmen *White, black boy*. Till vänster danska barnfilmen *"Secret"*.



med barn. Finns det sedan lite pengar och lite status, så kanske inte de största och bästa säger: "Åh, jag gör en barnfilm". Pengar är ett styrmedel, kommenterar Gila Bergqvist Ulfung.

SVENSK BARNFILM ÄR INTE ensam om att marginaliseras i Europa, men i grannländerna vajar fanan fortfarande högt. Trots att Danmark, Finland och Norge har färre invånare producerar de betydligt fler titlar än vi. I Danmark har man två barn- och ungdomsfilmskonsulenter, en med ansvar för kort- och dokumentärfilm och en inriktad på långfilm. Den danska filmlagen siktar dessutom på att 25 procent av all film som produceras ska vara barn och ungdomsfilm.

Det är en utveckling som Anna Serner har svårt att se i Sverige, där mängden premiärsatt barn, ungdoms- och familjefilm 2011 landade på 13 procent.

– Det skulle förutsätta att vi fick mer pengar. Ett så stort stöd till barnfilm skulle innebära kraftiga försämringar för övriga genrer som dokumentär- och spelfilm.

En lika väsentlig skillnad mellan Sverige och grannländer-

na är att det norska filminstitutet delar ut motsvarande 15 miljoner kronor/år till utveckling och lansering av interaktiva projekt. I Danmark är det så mycket som 24 miljoner kronor per år. Medan Sveriges totalbudget för barnfilm ligger på runt 28 miljoner kronor per år (beroende på hur många som går på bio, eftersom produktionsstödet bygger på dessa intäkter). I Sverige finns inga planer på en interaktiv satsning.

– Vi har inte fått särskilda pengar till det och vår budget är begränsad, men konsulenterna kan ge utvecklingsstöd för sådant inom sin budget. Förutsatt att det finns ett filmprojekt som det är kopplat till, säger SFIs Anna Serner.

Kulturministern har ofta uttalat sitt engagemang för barn- och ungdomskultur och har på scenområdet delat ut bonusar till teatrar som lockar en yngre publik. Men när det gäller barn- och ungdomsfilm får ekonomin sista ordet, trots att alla är överens om hur viktig genren är. Trots att det är en demokratifråga att som barn tas på allvar och få sin värld skildrad. Trots att det saknas berättelser om att vara barn i Sverige 2013. Gila Bergqvist Ulfung påpekar att många av filmhistoriens klas-



siker har ett barnfokus. Star Wars, ET, Cinema Paradiso, Mitt liv som hund, Fanny & Alexander...

Men dagens utveckling går mot kända varumärken, billiga tv-repriser och fokus på amerikanska barns erfarenheter.

En särskilt eftersatt grupp är 9–12-åringarna. Under perioden 2005–2010 erbjöds de i genomsnitt drygt en premiärsatt, nyproducerad svensk spelfilm per år.

Så vad är lösningarna?

SFI har inga större visioner för att återupprätta svensk barnfilm utan säger sig vara nöjda om de får igång fler barnproduktioner så att kompetensen inte dör ut. Projekt som håller tillräckligt hög kvalitet för att säkerställa kontinuiteten, även om de inte når upp till storhetstidens nivå.

SVTs SAFA SAFIYARI VILL förbättra genom att höja statusen för barnutbud och barnkultur överhuvudtaget och göra den till en viktig del av samhällsbygget, genom att nå även föräldrarna.

– Det finns troligen bättre förutsättningar för det nu än vad det fanns för 30 år sen, med tanke på hur mycket mer intresserade

föräldrar är av sina barn idag.

Och mycket tyder på att 70-talistföräldrarna spelar en allt större roll i finansiärernas säkra kort-tänkande. Det är knappast någon slump att SFIs nästa stora satsning är Krakel Spektakel. Frågan är vad som kommer därefter?

NANUSHKA YEAMAN



Skissbild till Krakel Spektakel.

Bara fyra nya filmer får stöd 2013

Stödet till kvalitetsfilm har kidnappats av automatstödet. Konsulenterna på Svenska filminstitutet har bara hälften så mycket pengar att fördela till långfilm i år jämfört med förra året. Det går heller inte att lägga jämställdhetsaspekter på automatstödet.

SFIs VD ANNA SERNER FÖRSÖKTE driva på den linjen under förhandlingarna.

– Men de deltagande parterna i branschen ville annat, sa Anna Serner när Filminstitutet kallade till genomgång och debatt av det nya filmavtalet under Göteborgs filmfestival.

Det färskas så kallade automatstödet, som ju oavkortat går till den mest kommersiella filmen, kommer att sno åt sig hela 36 miljoner kronor från avtalet. Utredaren P O Enquist hävdade redan för många år sedan att det då så kallade publikrelaterade stödet var felriktat. Det blir allt mer uppenbart att Harry Scheins definition av kvalitetsbegreppet, som varit vägledande för svenska filmproduktion, nu helt spelat ut sin roll. I år kommer de två långfilmskonsulenterna bara att kunna ge stöd till fyra nya långfilmer.

– Det går inte längre att säga att vårt nuvarande avtal genomsyras av de konstnärligt utmanande filmerna, sa regissören Chris-

tina Olofson, som själv lyckats överleva sju avtalsperioder.

Moderatorn Tove Torbiörnsson lade stor tonvikt på att branschen under detta år måste ägna tid till att diskutera hur det ska se ut inför en kommande avtalsperiod. Vad vill vi och vart ska vi? Götafilms vd Christer Nilsson, menade att politikerna har abdikerat från filmpolitiken, och påtalade faran med en statlig filmpolitik, där nivåerna skiftar beroende på regering. Hur skulle då ett nytt upplägg kunna se ut, undrade den enda närvarande politikern, ordförande i kulturutskottet Gunilla Karlsson (S).

– Politiker och andra borde intressera sig mer för hur det ser ut i andra länder, exempelvis Polen. De har idag en blomstrande filmindustri, och många nya färskas miljoner att göra film med, sa Christina Olofson.

MAGDALENA BOMAN

Alla tjänar på att lagen följs vid filminspelningar

Producenter som följer arbetsmiljölagen och kollektivavtalen vinner på det. Det blev uppenbart vid ett seminarium vid Göteborgs filmfestival.

DET FINNS BÅDE EKONOMISKA och planeringsmässiga vinster att göra om branschen följer de arbetsmiljöregler som finns – för såväl anställda som arbetsgivare. Det gäller bara att hitta rutiner och skapa den där verktygslådan som gör att risker minimeras vid varje enskilt inspelningstillfälle.

– Det märkliga är att så många arbetsgivare fortfarande inte vet vad som står i arbetsmiljölagen, sa China Åhlander producenten bakom "Äta sova dö", som hävdade att det inte tar längre tid att göra de riskbedömningar som krävs vid en inspelning för att följa lagen till punkt och pricka.

Förutom China Åhlander var säkerhetskoordinator Kalle Persson, arbetsmiljöinspektören Maria Lindgren och skådespelaren Jessica Zandén samt moderatorn Håkan Bjerking, inbjudna till seminariet som ordnades av Teaterförbundets filmavdelning.

Inträffar en allvarlig olycka kan producenten åtalas för att den inte har gjort en riskbedömning, slog Maria Lindgren fast. Flera påpekade under seminariet att arbetsmiljötänkandet måste genomsyra hela organisationen. De riskbedömningar som görs på inspelningsplats måste spridas till alla i teamet. De ska finnas beskrivna i dagsbeskeden, och synas i veckoplaneringarna för att exempelvis rekvisitörer som är på inspelningsplats före alla andra ska se dem.

– Som säkerhetskoordinator gör jag riskanalyser, när jag arbe-

tar med utländska filmteam frågar de alltid efter min analys. Det händer sällan i Sverige. Utländska team är noggrannare med dessa bedömningar, säger Kalle Persson.

Teaterförbundet har initierat ett samarbete med Prevent, för att i ett första skede utbilda producenter i arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor. Med tiden hoppas förbundet kunna inbegripa fler yrkesfunktioner i utbildningarna: som exempelvis inspelningsledare, FAD, men även övriga yrkesfunktioner i teamet.

– Jag drömmer om att producenten tillsammans med hela teamet ägnar en halv dag åt arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor inför varje inspelningsstart. Kan man begära pengar från SFI för detta, eller utverka pengar från annat håll? undrade maskören Jessica Simonson. Det kanske rent av borde vara ett krav från SFI att filmbolaget lämnar in både en budget och en arbetsmiljöplan för att bolaget ska få produktionsbeslut, menade moderator Håkan Bjerking.

Charlotte Grimfalk från filmarbetarutbildningen i Trollhättan lyfte idén att det kanske är möjligt att få rabatt på produktionsförsäkringar om producenten kan bevisa att de har utbildad personal för certifiering och att de har gjort ett systematiskt arbetsmiljöarbete, och vidtagit åtgärder kring säkerhetsaspekter.

MAGDALENA BOMAN

Bushell-Mingo ny i SFI

Tyst teaters konstnärlige ledare Josette Bushell-Mingo har av regeringen utsetts till ny ledamot i Stiftelsen Svenska Film-institutet. Utöver ledarskapet för Tyst teater – Riksteaterns center för scenkonst på teckenspråk – är Josette Bushell-Mingo styrelseordförande i Cinemafrika, en ideell förening som sprider afrikansk kvalitetsfilm. Hennes förordnande sträcker sig till den 31 december 2015. Hon efterträder filmregissören Tarik Saleh.

Filminstitutets styrelse har som mest nio personer utsedda av regeringen på tre år i taget och i högst två mandatperioder.

Avtalsparterna från filmbranschen och tv-företagen får nominera fyra personer till styrelsen.



Andrea Salzmann

Doris Uhlich's föreställning "Come back" till festivalen.

Göteborgsfestival igen

Programmet till Göteborgs Dans & Teater Festival 2013, som går av stapeln den 15–19 maj, har nu släppts. Vid årets festival utlovas mer utrymme för fördjupning och utforskande. Och under såväl årets som nästa års festival arbetar man med temat "Playground" där man ger sig "ut på jakt efter leken". Hela programmet finns på: www.festival.goteborg.se

Scenkonsten får mest i Stockholm

Stockholms län är i år den enda region som ligger utanför kultursamverkansmodellen. Det gör att Kulturrådet för 2013 fördelar ett verksamhetsbidrag till Stockholms län på totalt 87,7 miljoner kronor. Av åtta institutioner som får stöd går den stora andelen pengar till scenkonstinstitutioner. Stockholms stadsteater får nästan 51 miljoner kronor, Folkoperan 14,4 miljoner kronor, Oktoberteatern 2,4 miljoner kronor och Cirkus Cirkör sju miljoner kronor. Stödet till landets enda cirkusinstitution, Cirkus Cirkör, ökar med en kvarts miljon kronor eftersom verksamheten är "viktig för konstformens utveckling i hela landet och har ett starkt nationellt intresse".

Utöver Stockholms län fick övriga 20 län/regioner 1,2 miljarder kronor i verksamhetsbidrag.



Mest sedda svenska film förra året var "Hamilton i nationens intresse". Den fick över halv miljon besökare. Dokumentären om Palme hade 240 000 besökare.

Biobesöken ökar

Totalt 18,4 miljoner biobesök i Sverige under 2012 är tolv procent fler besökare än under 2011. Så höga siffror har det inte varit sedan slutet av 1980-talet. Svensk film hade fyra miljoner besök, även det en ökning som innebär att den svenska marknadsandelen ökade från 20 till 22 procent.

Åtta av de 25 mest sedda filmerna på bio 2012 var svenska. Även film från Europa ökade sin besöksandel från 15 till 18 procent, medan den amerikanska andelen sjönk från 65 till 60 procent.

Svensk dokumentärfilm hade också ett starkt bioår 2012. Av de tio mest sedda dokumentärerna var sex stycken svenska.

SAMI-chef åtalas

Efter sex års utredande har Ekobrottsmyndigheten kommit fram till att åtala SAMIs tidigare vd Hans Lindström, som fick sparken 2006.

Åtalspunkterna rubriceras grov trohetslöshet mot huvudman och åklagarens beräkningar av skadan rubriceras som "beaktansvärd risk för slutlig förlust med sammanlagt cirka 68 000 000 kronor" skriver Musikerförbundet i ett pressmeddelande.

– Vi har haft ett ansvar mot alla Sveriges musiker och artister att reda ut den här härvan, och när nu åklagaren väcker åtal kan vi konstatera att det var rätt att polisanmäla Lindström, säger Musikerförbundets ordförande tillika styrelseordförande i SAMI, Jan Granvik.

Världsarvstöd till Drottningholm

Drottningholms Slottsteater får från regeringen ett engångsbidrag på 600 000 kronor. Bidraget ges för att främja teaterns utveckling för att nå nya besöks- och publikgrupper. Slottsteatern har ett ordinarie statligt bidrag som 2013 uppgår till 10,9 miljoner kronor.

Drottningholms Slottsteater finns med på Unescos världsarvslista.

Stöd till dans i Göteborg

Producentbyrån i Göteborg har fått i uppdrag av Västra Götalandsregionens kultursekretariat att under 2013 genomföra projektet P.S. dans som riktar sig till koreografer och danskompanier som ligger i startgroparna för en ny produktion. Producentbyråns roll är att fungera som "avlastning" så att koreografer och kompanier kan ägna sig åt konsten. Tanken är också att Producentbyrån ska kunna fungera som kreativt bollplank. Mer om P.S. dans på: www.producentbyran.se

Kulturpolitiskt intressanta aktörer utses

Kulturrådet fördelar för 2013 ett stöd till vissa aktörer som regeringen utpekat som av "kulturpolitiskt intresse". Närmare bestämt ett arrangörsnätverk inom dansen, tre teatrar och fem musikaktörer. Sammanlagt beviljas aktörerna drygt 22 miljoner kronor.

Bland de som får pengar är Dansnät Sverige (2,5 miljoner kronor), och de tre teatrar som tillsammans erhåller drygt 8,5 miljoner kronor i verksamhetsbidrag finns Orienteatern, Unga Klara och Strindbergs Intima teater.



Orienteatern är en av de teatrar som Kulturrådet pekat ut som särskilt intressanta. Bild ur föreställningen "Hjälp sökes".

Filminstitutet analyseras

Regeringen har gett Statskontoret i uppdrag att utföra en analys av Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Analysen ska beskriva och granska bland annat hur Filminstitutet fullgör sitt uppdrag, om regeringens styrning är ändamålsenlig, och hur interna och externa faktorer påverkar Filminstitutets möjligheter att fullgöra sitt uppdrag. Men även hur institutet samverkar med andra aktörer och hur detta fungerar, liksom belysa särskilt viktiga faktorer för att Filminstitutet ska ha förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag framöver. Senast den 30 maj ska uppdraget redovisas.

Attribut och rekvisita skapar trygghet på scen

Attributverkstan hör till avdelningen teatermagi. Ett öppet sinne och en kreativ gemenskap är grundförutsättningar när attributmakarna Sten-Olof Nilsson och Frida Wernersson på Göteborgs stadsteater sätter pricken över i.

VASEN SOM PLÖTSLIGT SPRICKER, blomman som vissnar men reser sig igen. Hur går det till? Att fixa det till synes omöjliga hör till attributmakarens uppgifter.

Att stiga in hos Sten-Olof Nilsson och Frida Wernersson på Göteborgs stadsteater är som att komma hem till Uppfinnar-Jocke. Prylar överallt. Glas och porslin är portförbjudet på scenen, men här finns material för att tillverka det mesta, och en hel del som redan är gjort. Verkstaden ligger i markplanet, i den tillbyggnad som gjordes när Stadsteatern byggdes om vid sekelskiftet. Rummet är inte stort.

– De som planerade det här hade nog inte klart för sig vad vi sysslar med, säger Sten – som han allmänt kallas både i jobbet och privat.

Å andra sidan sker mycket av arbetet på andra håll i huset, särskilt som man numera arbetar i gränsöverskridande team. Sten och Frida hör till ett verkstadsteam om tio personer som samlar kompetenser som snickare, målare, tapetserare, smed och video-redigerare. Ansvaret för attributmakeriet delar de två på.

– Vi är snedstreckare, förklarar de och ser i samförstånd på varandra.

Mest hemma känner de sig i den stora ljusa verkstaden på sjunde våningen. Där uppe låg före ombyggnaden också ett utrymme för attributmakaren.

Sten har varit på Göteborgs stadsteater i 22 år. Han började på dekormåleriet. Tidigare arbetade han på stadens historiska museum, det som idag är Göteborgs stadsmuseum, inrymt i Ostindiska huset.

– Jag byggde utställningar och jobbade som tekniker. 1990



Vi är snedstreckare. Båda ansvarar för attributmakeriet, förklarar Sten och Frida och ser i samförstånd på varandra.





När Tomas von Brömssen spelade "Påklädaren" skulle han ha en liten väska som fällde ut och ihop sig själv. Innehållet skulle vara saker han behövde i sitt arbete. Med hjälp av fjädrar och gummistroppar gjorde Tomas von Brömssen ett trick. En sked sköt upp i luften som han fångade elegant i luften.

byggde vi Lejonet och kronan, som visades på Svenska Mässan, och genom dem som målade fonder till utställningen fick jag kontakt med teatern och kom hit som extra. På den tiden arbetade verkstäderna för fem scener; Stadsteaterns stora scen och Studion, Folkteatern, Backa och Angered, berättar Sten.

Idag byggs bara för huset, men han blev kvar och började så småningom hjälpa attributmakarna, framförallt med lite större saker, halvbyggen, som han kallar det, och konstruktioner.

1997 kom den stora krisen och hela Stadsteatern skakade i grundvalarna. Nedskränningarna gick hårt åt personalen.

– Två blev kvar på måleriet. Jag var en av dem. Och jag fick ansvaret för attributfrågor.

STEN ÄR UTBILDAD PÅ KVs konstskola och Konstindustriskolan – idag Högskolan för design och konsthantverk, HDK, i Göteborg.

– Jag gick linjen industridesign, fast på tiden hette den metall och plast. Vi var åtta studenter i klassen och tillsammans med lärarna och Chalmers byggde vi upp det som blev industridesign.

Frida har tagit en annan väg. Teaterlivet började som sufflös på dåvarande Länsteatern i Jönköping.

– Där blev jag nyfiken på vad attributmakaren gjorde. Så jag sökte till Nordiska scenografiskolan i Skellefteå. Det var en två-årig utbildning och jag gjorde en praktikperiod här på Göteborgs stadsteater. När jag hade gått ut tänkte jag bygga på med dekor-måleri, men det fanns inga kurser, säger Frida.

Istället blev det en lärlingsplats på Stadsteatern under två år. Och nu är hon inne på sitt tionde år i huset. Fast hon ser sig fortfarande som ny i förhållande till Sten.

Vad ser de som betecknande för en attributmakare?

– Det första är att det finns ett problem att lösa. Och att man gillar det, säger Sten.

– Att man är nyfiken och drivande, säger Frida, som tycker att hon har ett roligt och varierande jobb.

Sten berättar att det tog ett par år innan han upptäckte sin roll här.

– Jag är inte konstnären, utan jag ska tolka det som scenografen vill skapa. Bidra med mitt hantverkskunnande. Till det hör att vi har ett språk tillsammans. Divascenograferna är färre än man tror

numera. Även skådespelarna, särskilt den yngre generationen, har en helt annan distans och kultur idag.

Ofta tänker man på attribut som grejer som rör sig. Och visst är tekniska lösningar och listig mekanik en del av jobbet, men attribut kan vara både större konstruktioner och små detaljer.

– Det är tänket det handlar om, säger Sten.

En vit helikopter i verkstan är ett minne från höstens Lika för lika. Den kom glidande över stora scenen – med hjälp av en lina.

– Det lätt att fastna i motorer. I Pelle Snusk, som vi gjorde på Studion för några år sedan, skulle det komma ett par storkben ner från taket. Alla tänkte motorer tills någon sa: vad är det för fel på sandsäckar? säger Sten.

Med sandsäckar som motvikt kunde benen firas med handkraft, enkelt och precist.

– Ofta gör man det krångligt i början, men i slutet fungerar det simplest bäst, konstaterar Frida.

KREATIVT SAMARBETE LIGGER OFTA bakom lösningarna. Så är det med Stens favorit, lådan från succén Påklädaren.

– Scenografen Tofte (Lamberg) ville att påklädaren, som spelades av Tomas von Brömssen, skulle ha en liten väska som fällde ut och ihop sig själv. Innehållet skulle vara saker han behövde i sitt arbete.

Det blev en utmaning som involverade många. Idén kom alltså från scenografen, snickaren Ulf Sandberg byggde chassit till lådan, rekvisitören Anna Kihlström, inredde den, Sten klurade ut mekaniken – ett litet under av fjädrar och gummistroppar – och på toppen ville Tomas von Brömssen ha ett trick. Det blev en sked som sköt upp i luften och som han fångade elegant i luften.

– Men hur skulle jag få iväg skeden? Då kom jag på slangbelan, säger Sten.

För publiken blev scenen med lådan ett stycke underhållande magi.

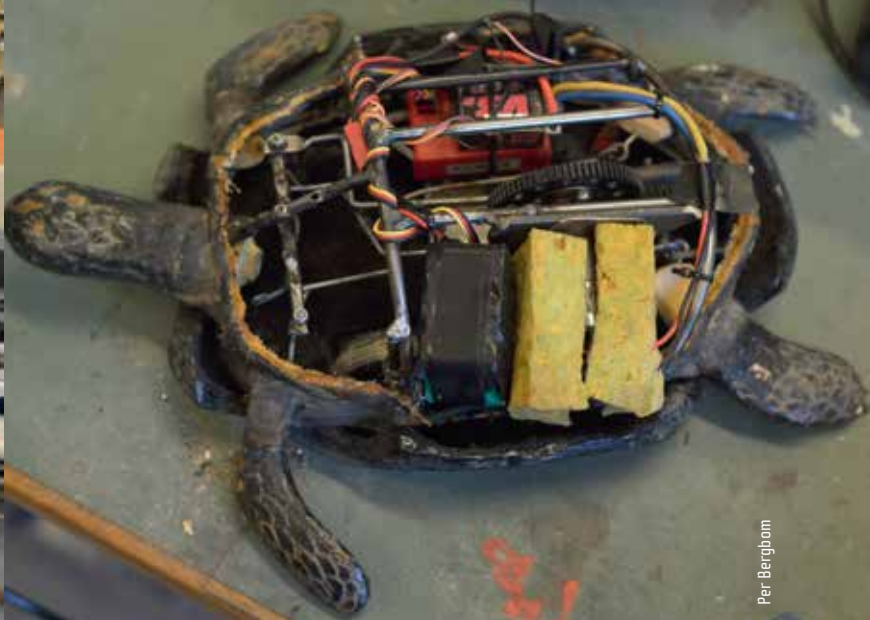
– Pricken över i, säger Sten och ser lådan som ett bra exempel på hur de arbetar på Stadsteatern.

Frida håller med.

– Jag gillar att man är med i gemenskapen, att vi kollektivt löser problemen och jobbar gränsöverskridande.

Det är ett förhållande som räcker utanför teamets gränser.





Per Bergbom

Till höger: Frida tillverkar en byst av Garibaldi i polyuretanskum till föreställningen "Guiden". Attribut må betraktas som fusk och illusion, men de måste ofta vara hållbarare än äkta vara.

Sten berättar att tiden efter den stora krisen var svår.

– Det var olustigt att bli kvar när så många fick gå. Men sedan satsades det mycket på kurser och vi fick vara med om beslut i organisationen. Det var många möten och diskussioner och det kom coacher som hjälpte oss att tänka nytt.

Frida och Sten jobbar dagtid, 8–17 med flex. Inom teamet har de föreställningsansvar och följer upp arbetet.

ATTRIBUT MÅ BETRAKTAS SOM FUSK och illusion, men de måste ofta vara mer hållbart än äkta vara. Trädgårdstomten på bordet i verkstaden hör till "När kriget kom till Partille". En skådespelare skulle slå den i huvudet på en annan. Utan att orsaka skador. Tomten är dessutom specialdesignad.

– Vi gjorde 40 handmålade tomter som försök innan vi hittade rätt, säger Sten.

Lösningen blev att gjuta den tunt på ena sidan med hjälp av ett speciellt gips.

Hela verkstaden ger en hint om vilken öppen verktygslåda attributmakaren måste jobba med. Men finns det något älsklingsverktyg?

Sten plockar fram sitt ur fickan:

– Brytbladskniven. Eller mattniven, som en del kallar den.

– För mig är det nog dremel, säger Frida och visar sitt multi-verktyg innan vi tar hissen upp till sjunde våningen.

Där finns en annan del av jobbet som hon gillar: skulpterandet.

Hon tillverkar en byst av Garibaldi i polyuretanskum till "Guiden", som är husets familjära namn på "Det intelligenta homots guide till kapitalism och socialism, med en nyckel till skriften", med premiär på stora scenen den 6 april. Bysten ska slängas i väggen, som ska gå sönder, medan bysten själv ska hålla! Den måste samtidigt vara lätt så att skådespelaren orkar hantera den.

– Vi forskar mycket i lätthet, säger Sten.

Skådespelarna brukar behöva ungefär en och en halv veckas repetition med attribut för att känna sig trygga. Blir det för stressigt stryks grejerna. Ibland åker de ut ändå.

I magasinet intill stora scenen finns andra delar av "Guiden" som upptar teamets tid just nu. Ett golv i 12 sektioner med plattor som betas med ådringen åt olika håll. Golvet ska placeras på vridscenen med ett körsbärsträd i mitten, ett stort attribut byggt av många olika material, till och med några äkta kvistar. De små naturtrogna körsbärsblommorna kommer från Filippinerna. Scenografen Sven Dahlberg tyckte de var för gula så de har målats om. Alla, för hand.

Attribut och rekvisita är detaljerna som gör det, som skapar rätt tidsfärg och atmosfär så att vi känner oss trygga i den värld som produktionen förmedlar. Det kräver kreativt handlag.

– Teaterhantverket är ett fusk som har blivit ett eget hantverk, säger Sten.

LIS HELLSTRÖM SVENINGSON



Var tog kvaliteten vägen?

Hur ska scenkonsten digitaliseras?

Hur förvandlas teater till skärmkonst, tv-teater light eller blir till en liveföreställning på stor filmduk.

Det vill Teaterförbundet sätta fokus på.

Skälet är förstås att regeringen beställt en kartläggning av hur långt branschen kommit i sina ambitioner att digitalisera sin konstform. Men ordet kvalitet är som bortblåst ur uppdraget vilket förvånar många i branschen.

Ur Metropolitans föreställning "Francesca da Rimini" som sänds den 16 mars via Folkets Hus och Parkers Digitala hus.

VAD KOSTAR EGENTLIGEN KVALITET – frågan är delikat och kan besvaras på många sätt. Men det är samtidigt något som många funderar över – särskilt eftersom regeringen uttryckt en ambition om att svensk offentligstödd scenkonst ska bli mer tillgänglig för en bredare publik genom att låta den digitaliseras. Men hur det ska gå att göra utan extra medel från staten och inom ramen för teaternas befintliga budgetar är en gåta för de flesta i branschen.

– Vi välkomnar en digitalisering. Det är en fantastisk uppgift. Men ett utvidgat uppdrag måste åtföljas av friska pengar. Digitalisering innebär att vi når en större publik men det kräver investeringar i ny teknik och medför ökade produktionskostnader, säger Teaterförbundets ordförande Anna Carlson.

Scenkonst på nätet är fortfarande rätt så ovanligt. Det finns skäl till det, menar Teaterförbundet Anna Carlson.

– Kvaliteten måste säkras. Olika konstformer ska ju gå samman. För att få bra resultat måste alla berörda yrkesgrupper ges

möjlighet att delta i besluten kring hur de digitaliserade produktionerna planeras och genomförs, fortsätter Anna Carlson.

I JULAS SÄNDE SVERIGES TELEVISION Stockholms stadsteaters fantastiska succéföreställning "De tre musketörerna" – som på scen var ett tredimensionellt laddat och tätt actiondrama. Inför tv-sändningen vände sig skådespelaren Gerhard Hoberstorfer på Facebook till de närmast sörjande för att de skulle se föreställningen ihop på storbildskärm och dricka gravöl tillsammans.

– Musketörerna gjordes ju som en ren överföring. Ett antal kameror slängdes upp i salongen och föreställningen spelade in med publik. Det var enda sättet att göra den på, rent ekonomiskt, säger Gerhard Hoberstorfer.

Som skådespelare, men också som delägare i produktionsbolaget Frekvens, har han medverkat till att flera föreställningar televiserats. Det innebär att en teaterproduktion spelas in utan publik och anpassas bildmässigt och regimässigt till ett nytt format.



Gerhard Hoberstorfer i "De tre musketörerna"

– När vi gör det har vi haft idén om att det ska råda någon slags konsensus i ensemblen om att genomföra projektet. Det är ju inte tv-teater, utan mer någon slags hybrid mellan teater och tv. Allt lämpar ju sig inte för tv, säger Gerhard.

Han menar att det finns två aspekter på digitaliseringen av scenkonsten. Dels en kulturpolitisk aspekt – att tillgängliggöra kulturen, där kvalitetsaspekter kommer i skymundan. Dels frågan om kvalitet. Ju mer kvalitet du eftersträvar, desto dyrare blir det. Det gäller att hitta brytpunkten där de två aspekterna möts, menar Gerhard.

Frågan är då förstås vad som händer om regeringen ser digitaliseringen som en ren

tillgänglighetsfråga – om överföringar av teater är tänkt att göras oavsett format och om politikerna menar att det är it-teknikernas uppgift att lösa den ekvationen.

– Överföringar måste göras med en stark konstnärlig känsla. Annars riskerar vi sänka teatern som konstform. Vi måste skapa en metodik och ett tänk där vi försvarar teatern, säger Gerhard Hoberstorfer.

EN SOM LAGT RIBBAN HÖGT är Folkets Hus och Parker som sänt högkvalitativa föreställningar från Metropolitan och National Theatre i London live till sina digitala hus runt om i Sverige.

– En Met-produktion kostar kanske sex miljoner kronor att producera och de filmar dessa med 13–20 kameror på plats. Deras föreställningar genererar vinst för att de sänds globalt till många länder. Men samma förutsättningar finns inte för svenska produktioner, säger Rickard Gramfors, ansvarig på Folkets Hus och Parker.



Stockholm stadsteater "De tre musketörerna" gjordes som en ren överföring och sändes i SVT i julas.

När Dramaten och Operan sänder sina produktioner "live" via Folkets Hus och Parker hamnar produktionskostnaderna på minst en halv miljon kronor.

– Rent tekniskt är det jättedyrt. Idag ligger alla kostnader på den producerande teatern, och vi kämpar hela tiden med ekonomin. Det är inte så att vi inte vill göra det här. Det finns utmaningar både innehållsmässigt och konstnärligt när en scenkonstföreställning ska anpassas till det format det är tänkt att visas i. Men grundproblemet är finansiering. Gör vi en digitalisering, ryker pengarna för en mindre produktion, och det vill vi ju inte, säger chefsproducent Helena Åsberg på Dramaten.

Hon hoppas att Kulturrådet i sin kartläggning ser till hela kedjan finansieringsmässigt. För teater är en färskvara, och affärsmodellen måste vara löst hela vägen.

– Löser vi inte frågorna ekonomiskt, så tvingas vi göra avkall på kvaliteten, det kan bli en dödsstöt för teatern som konstform, fortsätter hon.

Rickard Gramfors menar att live-sändningarna från teatrar-na med tiden kan komma att bli billigare då inspelningstekniken ständigt förbättras.

– Men du måste ha fem eller sju duktiga kameraoperatörer, och du måste ha en bildproducent. Vi märker att det som drar publik till oss är att köra "live". Det skapas en särskild nerv. Som när

Malena Ernman under Operans föreställning Askungen tappade ett glas och stod barfota på scen. Hon sjöng hela första akten på knä och plockade glasskärvor. Och i pausen blev hon intervjuad om det, berättar Rickard Gramfors.

TEATERFÖRBUNDET HAR AVTALSREGLERAT alla möjliga situationer, överföringar, televiseringar, när scenkonst säljs på nätet och när den visas som e-bio. Och det finns många fackliga frågor som måste belysas när en föreställning ska stöpas om till en annan konstform. Frågor om påverkansmöjligheter, inflytande och vetorätt, och vilka uppdrag som ska ingå i ens ordinarie arbetsuppgifter.

I pipeline ligger just nu ett avtal med produktionsbolaget Frekvens, som har ambitioner att ombesörja digitaliseringen av svensk teater. Produktionsbolaget har fått utvecklingspengar för att bygga upp en digital plattform – en slags spelare – där tv-teater och annan inspelad scenkonst ska kunna visas över internet. Webbplatsen som heter Digitalteatern.se drar igång sin verksamhet i mars/april, och är en portal där teatrar kan lägga ut egna produktioner som de genererar själva, eller i samarbete med en sändare, SVT eller något annat produktionsbolag. Tanken är att skapa ett nätverk mellan teatrar för att kunna sprida just kvalitativa televiseringar.



"Askungen" med Malena Ernman direktsändes "live" till Folkets Hus och Parkers digitala hus.



Föreställningen Hedda Gabler bearbetades om till en så kallad televisering.

– Vi erbjuder teatrar att använda vår plattform för att sända föreställningar från dem genom vår portal, eller under teaterns egen webb. Kunderna betalar sedan för att se föreställningar i ett pay-per-view-system, där priset kommer att ligga mellan 69–99 kronor per gång, säger vdn Göran Carlson.

PÅ KULTURRÅDET HAR PER SVENSSON påbörjat utredningsarbetet med kartläggningen, men han poängterar att tiden är knapp. Rapporten ska vara klar den 31 maj:

– Tidspressen gör att vi troligtvis lägger oss ganska snävt till det uppdrag vi fått. Kartläggningen handlar i första hand om vilken teknik man använder, hur spritt det är och vilken typ av verksamhet man gör, och de problem branschen stött på. Det finns en mängd tekniska och upphovsrättsliga problem som vi kan beskriva, och som osökt leder in till kvalitetsdiskussioner, men eftersom regeringen inte uttryckligen bett oss att redogöra för detta, kan vi bara ringa in att det är frågor som ytterligare behöver diskuteras. I landets regionala kulturplaner talar alla i rätt så oprecisa ordalag om vilka möjligheter som digitaliseringen innebär. Man förstår att nästan allt ligger i sin linda.

Teaterförbundet förväntar sig dock att Kulturrådet tar upp kvalitetsaspekterna i sin kartläggning eftersom det är en nyckelfråga på scenkonstområdet. Och i maj är förbundet medarrangör

till ett seminarium på Scenkonstbiennalen under rubriken "Vad kostar kvalitet".

– Problemet idag är att digitaliseringen, som i grunden är något positivt, riskerar att få en negativ slagsida genom att man pressar in den i verksamheter som redan kämpar med budgetar som urholkas. Ekvationen går inte ihop i dagsläget, säger förbundsdirektör Jaan Kolk på Teaterförbundet.

KARTLÄGGNINGEN SKA REDOVISAS till Näringsdepartementet och är ett led i regeringens satsning på att landets alla offentliga verksamheter ska ha en digital agenda klar före 2015. Men eftersom en digitalisering på teaterområdet kräver nya uttrycksformer måste de utforskas långt mer än vad som hittills har skett.

– En tanke skulle kunna vara att näringsdepartementet satsade pengar på någon slags utvecklingsfond där teatrar kan ansöka om resurser för att digitalisera sina föreställningar. Det handlar ju om att ta reda på hur det ska vara möjligt att göra tillräckligt bra televiseringar av teaterföreställningar, men det måste vara öronmärkta pengar så att de inte försvinner i någon slags allmän härlig it-lösning någonstans. Var ligger smärtpunkten? Var korsas den mellan kvalitet och kostnad, säger Gerhard Hoberstorfer.

Låt pennan gå så kommer något



FÖRFATTAREN JONATHAN AMES kom ur sin skrivkris genom att börja boxas och hänga på en bar för transvestiter i New York. Helt enkelt byta miljö och göra något annat än det man brukar.

Själv bestämde jag mig i höstas för att flytta till Berlin. Jag kände att min egen process tagit lite stryk efter att i flera månader ha arbetat med Ingmar Bergmans misslyckade filmidéer. Min pjäs "Arkivet för orealiserbara drömmar och visioner", som hade premiär förra året på Stockholms stadsteater, byggde på anteckningar och ofullbordade manus ur demonregissörens arkiv.

I början var det en tröst att inse att även den stora mästaren kämpat hårt för att skapa sina berättelser. Men när jag efter premiären skulle återvända till mitt eget idéarkiv för att skapa nya projekt, så körde jag fast direkt.

Första veckorna i Berlin sitter jag som vanligt och sorterar i min samling av tidningsklipp med möjliga historier, anteckningsböcker fullklottrade med idéer och långa textdokument med research. Allt i hopp om att hitta nästa material. Men jag drunknar snart i mängden av alternativ. Min vän Emanuel säger att det inte är ett nytt material jag behöver, utan en ny metod.

Jag bestämmer mig för att låta slumpen styra och går till en loppmarknad i Prenzlauer Berg. Där låtsas jag att någon tvingat mig att bygga nästa manus på ett fynd från just den här loppisen. Men istället för att hitta ett enda gyllene material, så går jag därifrån med två saker: en intervjubok från 1995 med bögar som hittat djupet av sina "gay souls" genom magi, ritualer och schamanism och en liten låda med anteckningar från en man som jobbat

på en "Isolierstoffabrik". Hela lådan var full av förberedelser inför en firmafest från 1953. Gästlistor, tal och frågor till tipspromenaden. Tänk att spåra upp alla gästerna som var med och återskapa festen. Eller med hjälp av boken börja göra rituella utgrävningar i djupet av min egen "gay soul". Omöjligt att välja spår.

Kanske är ändå Bergmans metod bäst. Att göra research i sitt inre istället för i verkligheten. Och jobba på disciplinen. Att faktiskt bara sitta på sin lilla röv och skriva på. Bergman satt några timmar varje dag och skrev en slags flödestext där han reflekterade över sitt skapande och försökte komma på nya idéer. Och hade han inte något att skriva om så skrev han bara att "pennan går och pennan går och snart kommer nog något". Tills det till slut gjorde det.

Oprah Winfrey har i sin bokklubb försökt lära sina tv-tittare en liknande skrivmetod. Hon kallar den "treminuters-metoden". Med hjälp av en äggklocka bredvid tangentbordet ska man tvinga sig att skriva utan avbrott i tre minuter. Spelar ingen roll vad, bara det kommer text. Förr eller senare ska spårerna släppa och historierna växa fram.

Pennan går och pennan går och snart kommer nog något.

MARCUS LINDEEN

Regissör och dramatiker. Har nu efter tre månader i Berlin återvänt till Stockholm med två nya manusidéer.

Unionen A-KASSAN



Schablonbeloppet höjs till 158 kronor!

Från 1 januari 2013 höjs schablonbeloppet för omräkning av tillfälligt konstnärligt arbete från 148 till **158 kronor**. Arbete som utförs till och med 31 december 2012 omräknas med 148 kronor.

Att räkna om gage till arbetade timmar går till på följande sätt:

Den totala bruttolönen/bruttogaget för veckan divideras med ett schablonbelopp. De framräknade timmarna ska sedan fyllas i på kassakortet, vid ansökan om arbetslöshetsersättning.

Exempel 1: Arbete 30 december 2012, gage 2 500 kr/148 kr = 17 timmar att kryssa i på kassakortet.

Exempel 2: Arbete 2 januari 2013, gage 2 500 kr/158 kr = 16 timmar att kryssa i på kassakortet.

Mer information om hur du ska ta upp ditt arbete på kassakortet finns på vår webbplats www.unionensakassa.se och på Internetkassan.

Kontakta oss!

Du kan alltid skicka mejl till oss på Kultursektionen, kultursektionen@unionen.se, om du har frågor. Du når oss även på telefon, 0770-77 77 88, måndag till och med fredag, mellan klockan 9.00-11.00.



Varsågod, extra förmånlig ränta för dig

Som medlem i Teaterförbundet kan du låna från 20 000 upp till 350 000 kronor till en rörlig ränta på **5,64 procent**. Välj själv om du vill bli av med dyra smålån, åka på drömmresa eller renovera köket. Ingen säkerhet behövs och inga avgifter finns. Du kan när som helst lösa lånet utan extra kostnad. Om den rörliga årsräntan är 5,64 procent, blir den effektiva räntan 5,79 procent för ett annuitetslån på 100 000 kronor upplagt på 5 år. Det totala beloppet att betala, under förutsättning att räntan är oförändrad, blir 114 995 kronor och din månadskostnad blir 1 916 kronor. Årsränta per 2013-01-08.

Gör så här för att ansöka om medlemslån

- **Ring 0771-MEDLEM** (0771-633 536) om du vill ha ett lånebesked direkt.
- **Logga in på Internetkontoret** (om du redan är SEB-kund).
- Besök seb.se/medlemslan.
- **Kom in på närmaste kontor** – du får besked och hjälp medan du väntar.

Kom ihåg att berätta att du är medlem i Teaterförbundet.
Läs mer på seb.se/medlemslan

China Åhlander sätter ribban högt

China Åhlander är den multibegåvade filmarbetaren som nyligen tog emot en Guldbagge för filmen "Äta sova dö". Tack vare sin gedigna erfarenhet och sitt intresse för människor har hon lyckats som långfilmsproducent, på första försöket.

HON ÄR INGEN GRÖNGÖLING, China Åhlander. När hon höll sitt omsorgsfulla tacktal som producent för bästa film på Guldbaggegalan blev listan lång. Hon har jobbat med det mesta som hör filmkonsten till och byggt en rad kreativa, personliga relationer. Hon beskriver sig som en person med höga krav:

– Jag vill få fram det bästa hos människor och ställer samma krav på mig själv. Jag ifrågasätter väldigt mycket när jag jobbar kreativt med någon, då skärper man sina argument. Jag går igång på det samarbetet, det är väldigt lustfyllt.

Få lär ha missat hennes första långfilm "Äta sova dö" som nyligen fick fyra guldbaggar. Samarbetet kring filmen började med att China Åhlander blev kontaktad av Gabriela Pichler och Linda Sternö. De hade gjort en angelägen pilot, och tänkte sig att producera filmen efter hand. Men styrkan i projektet övertygade China.

– Ja, jag kände att det här var värt att lyftas upp till en högkvalitativ nivå, även produktionsmässigt. Så vi gjorde filmen på vårt eget sätt, samtidigt som produktionen fick en hel del av den struktur samproducenter och finansörer kunde känna igen, för att våga satsa på oss och som vi var hjälpta av. Det finns ju ibland en anledning till att saker görs på ett visst sätt.

Vad är det som gör en film om en arbetslös tjej på landsbygden till en sådan succé, enligt dig?

– Publiken ömmar för karaktärerna, många känner igen sig i dem. Sedan tror jag att det finns en kollektiv solidaritet som lyser igenom. Den finns ju i vardagen men syns sällan på duk i dag. Verkligheten som filmen skildrar är tung, men humorn gör att man står ut.

Utifrån sina erfarenheter av olika inspelningsplatser har China blivit noggrann också vad gäller arbetsmiljö.

– Det jag gör är inget konstigt, men det är kanske inte så vanligt att man prioriterar arbetsmiljöfrågor. Min erfarenhet är dock att under de flesta långfilmsproduktioner utför man samma uppgifter som inför ett systematiskt arbetsmiljöarbete, men arbetet är inte formaliserat och inte konsekvent.

Vad beror det på?

– Det kan vara en konsekvens av att filmarbete ofta genomförs

med kort framförhållning, särskilt inom reklamfilm. Där hinns arbetsmiljöfrågor ofta inte med, om de alls finns på agendan. Det kan också ha att göra med att tidsbegränsade anställningar dominerar. Man följer inte upp dem på samma sätt som med tillsvidareanställningar. En tredje aspekt är att det kan saknas resurser och då kanske man prioriterar att anställa en fotoassistent eller något annat direkt filmrelaterat, i stället för att lägga resurser på arbetsmiljöfrågor och säkerhet. Man får ju inte en Guldbagge bara för att man hade en säker och harmonisk arbetsplats.

Hur förbättras arbetsmiljön i filmproduktioner, enligt dig?

– Generellt tror jag på ett förhöjt arbetsmiljö- och säkerhetstänkande i hela branschen. Finns kunskapen och ambitionen i toppen rinner det ner genom organisationen. Det skulle göra det lättare att säga ifrån som individ. Att anordna kurser för arbetsgivare om vilka lagar och regler som faktiskt gäller, oavsett om produktionsbolaget skrivit under kollektivavtal eller inte. Man kan hamna i finkan om olyckan är framme och man försummat sitt ansvar. Men jag är övertygad om att alla gör sitt bästa utifrån sin uppfattning och förmåga. Ingen vill att det ska hända olyckor. Det är dessutom dyrare att hantera olyckor, än att förebygga dem.

LIV LANDELL MAJOR

Namn: China Åhlander.

Ålder: 49 år.

Familj: maken Mattias Engström och barnen Simon och Anna.

Yrke: Filmproducent och filmarbetare, har producerat både kort- och dokumentärfilm tidigare och arbetat på de flesta avdelningar bland annat som platschef, c-foto och klippare.

Bra egenskap: lösningsfokuserad Drivkraft: mötet med andra människor.

Kuriosa: är bra med djur, speciellt hästar.

Aktuell: fick en Guldbagge för Bästa film 2012 "Äta sova dö".

China Åhlander medverkade även i ett seminarium om arbetsmiljö under Göteborgs filmfestival. Se sid 16 i tidningen.



Elisabet Sevholt hjälper till att utforska rollen

Begripligt, handfast och konkret. Så beskriver en del skådespelare 2010-talets method-acting-teknik, utformad av Ivana Chubbuck. Skådespelarcoachen Elisabet Sevholt har fördjupat sig i hennes arbete:

– Chubbucks karaktärsanalys följer en tydlig struktur och kan lätt utvecklas till en livsfilosofi. Det är inget konstigt, det handlar om ett sätt att tänka, förhålla sig till mål och drömmar i livet och vad som håller en tillbaka.

ELISABET SEVHOLT ÄR URSPRUNGLIGEN skådespelare och regissör – utbildad på Lee Strasberg Theatre Institute i London. Numera är hon främst verksam som skådespelarcoach men hon anlitas också som teaterlärare och reser friskt mellan England, Danmark och Holland och Falkenberg där hon bor. I vår håller hon flera kurser och workshops i Oslo, Göteborg och Stockholm.

– 60 procent av mitt arbete gör jag utanför Sverige och jag är angelägen om att behålla det här internationella perspektivet.

Under sina yrkesverksamma år har Elisabet hela tiden arbetat med Stanislavskij och method-acting-tekniken, men länge saknade hon det som förankrade metoden i sin nutid. När hon

till slut fick Ivana Chubbucks bok "The power of the actor" i sin hand, föll bitarna på plats.

– Det räcker inte att vara autentisk och äkta på scen och på filmduken. Som skådespelare måste du veta vad det är du vill påverka på scen. Chubbuck-tekniken är målinriktad. Ytligt sett kan hennes disciplin synas vara en slags quick fix. Men följer man hennes teknik till punkt och pricka tar det flera dagar att gå igenom en enda liten scen. Det gäller att verkligen rannsaka sig själv inför varje moment, säger Elisabet Sevholt.

I Sverige är det ännu ovanligt med skådespelarcoacher. Okunskapen om vad de gör är också rätt så stor. Det gör att en del



Magdalena Boman

svenska skådespelare väljer att jobba i "hemlighet" med en coach. De är rädda för att regissörerna ska känna sig ifrågasatta. Trots att coachens och regissörens arbete är två helt skilda ting.

– Arbetet med en coach går att likna med ett slags arkeologiskt utforskande av en roll, men det är ett jobb som skådespelaren förväntas göra själv på sin kammare. Coachens roll är att förmå skådespelaren att ta ytterligare ett steg, så att när den väl möter regissören så har den kraftfulla förslag till tolkningar, säger skådespelaren Alexander Karim.

Det är begripligt att skådespelare finner en trygghet i att använda sig av en coach i tider när repetitionsperioder kortas ned

och när regissörer byts ut på löpande band i tv-produktioner. Det är ett sätt för dem själva att ta makten över sitt arbete.

I USA där Alexander Karim är utbildad, ses coachen som en naturlig fortsättning efter avslutade studier vid en scenskola. Det ses som en form av vidareutbildning, ett sätt att upprätthålla sin kompetens. När Alexander Karim kom till Sverige, fick han leta med ljus och lykta efter en coach. Han fick kontakt med Elisabet Sevholt, som på den tiden sysslade med andra metoder.

– Jag har känt mig lite låst av andra metoder. Men Chubbucks utgångspunkt är mer aktiv. Hon beskriver det som om att ett krig utspelas på scen och det ska till varje pris vinnas, även i små enkla

När Alexander Karim skulle provfilma till "Zero Dark Thirty" använde han sig av Chubbucks metod. Istället för att nöta in manuset på kort tid gick han igenom de för honom viktigaste delarna i tolvstegsmetoden och det lyckades utmärkt. Han fick rollen.



scener handlar det om att skådespelaren ska göra aktiva scenval. Faktum är att det händer något i ens kropp, när det handlar om överlevnad, säger Alexander Karim.

Elisabet Sevholz menar att det i Ivana Chubbucks metod handlar om att driva mål. Hon talar inte så mycket om känslor, utan mer om starka drivkrafter i livet, som kärlek, sex, makt och mänsklig värdighet.

– Jag arbetar ju mycket i filmsammanhang, det kan till exempel handla om provfilmningar. Tanken är att hjälpa skådespelaren att hitta personliga och specifika ingångar i arbetet. Då lämpar sig Chubbucks teknik bra eftersom det handlar om att driva ett mål. Och de mål som karaktären driver ska bytas ut mot de mål man personligen driver i sitt eget liv.

IVANA CHUBBUCKS TEKNIK går ut på att göra en analys av karaktären enligt en tolvstegsmetod.

– I korta drag handlar det först om att göra en analys av vad

karaktären har för övergripande mål, och vilka delmål den driver. Sedan gäller det att identifiera vad det står för hos en själv och applicera det på karaktären. Det sista steget går ut på att helt släppa taget och vara närvarande i stunden, säger Elisabet.

Det är inga konstigheter – det handlar bara om att verkligen identifiera vilka detaljer det handlar om, vilka punkter du måste trycka på för att de ska komma igång, och för att skådespelaren ska nå målet inom sig själv. Ofta händer det något i hjärnan men inte i kroppen, men med hjälp av Chubbucks metod går också kroppen igång.

– När jag jobbar med nordeuropeiska skådespelare brukar jag kasta om lite i Ivanas Chubbucks senare steg och lägga ett tidigare fokus på den fysiska effektiva rörelsen. Jag tycker det är viktigt att den kroppsliga processen inte hafsas över. Har man inte jobbat med den här metoden tidigare så tar det väldigt lång tid att bemästra alla tolv stegen.

Det handlar ju om att rannsaka sig själv i varje enskild detalj.



En av grundpelarna i tekniken är ju att det vi tror är fel och brister inom oss är egentliga guldgrubbar i vårt arbete, menar Elisabet.

– Publiken vill inte se perfekta människor. De vill se fel och brister som de själva kan identifiera sig med. Det gäller att plocka fram dessa och vara öppen med dem. Det här sker på ett mycket konkret sätt med hjälp av Chubbucks metod. De tolv stegen manar till det mest omfattande arbete jag någonsin gjort inom ”method acting”, för varje steg tar tid, säger Elisabet.

OCKSÅ ALEXANDER KARIM beskriver Ivana Chubbucks teknik som konkret, det blir aldrig flummigt när hennes karaktärsanalys tillämpas. Han har haft stor användning av Chubbucks metod och nämner just en provfilmning.

– Jag provfilmade för en stor Hollywood-produktion ”Zero Dark Thirty”, där produktionsbolaget inte lämnade ut texten i förväg. Vi hade bara 15 minuter på att plugga in den, sedan skulle vi lämna tillbaka manus. Jag bestämde mig för att använda mig

och lita på Chubbucks metod. Normalt sett skulle jag bara sätta mig och nöta in texten, men jag gjorde istället en snabbversion med de för mig mest användbara stegen. Och jag fick rollen, samt väldigt fina kommentarer på min prestation av regissören. Jag tror inte jag hade hittat vissa nyanser om jag inte använt mig av den här tekniken, säger Alexander.

Det fina med Chubbuck, menar Alexander, är att han som skådespelare vet vad hans karaktär är ute efter. Samtidigt är det inte hugget i sten hur han ska agera vid inspelning.

– Det är lätt att hamna i rytmer och melodier när man råpluggar text, och svårt att växla spår om regissören har en annan idé än en själv. Chubbucks teknik gör mig mer självständig i mitt arbete, säger Alexander Karim.

Borås Stadsteater söker:

TEATERPRODUCENT

(Ref nr 22:2013:1)

Vi söker dig med stor erfarenhet av planeringsarbete vid en teater. Du ser snabba lösningar på problem, arbetar flexibelt med modiga förslag och bidrar med kreativitet, kompetens och inspiration på din arbetsplats!

Du kommer att ha det övergripande ansvaret för planering och uppföljning av teaterns produktioner: årsplanering, produktionsplanering, arbetstidsplanering, intern kommunikation, planering av extern personals medverkan i produktioner samt koodinering av samtidigt pågående produktionsförlöpp för olika uppsättningar.

Upplysningar lämnas av
teaterchef Monica Wilderöth, tel 033-35 76 55
eller e-post monica.wilderöth@boras.se
Läs mer om tjänsten på boras.se/lediga jobb



BORÅS STADSTEATER

Vill Du bli LOGONOM?

HÖGSKOLEEXAMEN I LOGONOMI 120 hp

Röst- och talpedagog med estetisk inriktning

En unik tvåårig högskoleutbildning som ger dig kompetens att arbeta med

- ☛ muntlig kommunikation i olika former
- ☛ rösten och talet i konstnärliga sammanhang
- ☛ förebyggande röstvård



Ansökan senast 15 april

Läs mer på www.smpi.se

Stockholms Musikpedagogiska Institut

08-611 05 02 info@smpi.se www.smpi.se

Foto: Mikael Schulz

INFORMATION FRÅN TEATERUNIONEN

Den 21-26 maj går Scenkonstbiennalen av stapeln i Jönköping.

En urvalskommitté har valt ut 16 produktioner från hela landet. De valda Biennalföreställningarna hittar du på scenkonstbiennalen.se. Smålands Musik & Teater och Teateri spelar också sina egna föreställningar och alla de konstnärliga högskolorna kommer med studenternas slutproduktioner.

Dessutom kommer flera unika internationella gästspel till Scenkonstbiennalen. Temat för de utländska gästspelen är *demokrati och yttrandefrihet* och bland annat kommer du kunna se:

Autumn dance Shabnam Tolouei, Iran/ Frankrike
Kung Ubu och magyarerna Budapest Báb Színház, Ungern
Trash Cuisine Belarus Free Theatre, Vitryssland
Women of Troy Royal District Theatre, Georgien



Kulturhuset Spira, Jönköping

Utöver föreställningarna finns det också ca 90 seminarier, workshops och andra programpunkter. Anmälan sker via scenkonstbiennalen.se

Den 27 mars firas den internationella Världsteaterdagen. Årets världsteaterbudskap är skrivet av den italienska dramatikern Dario Fo. På teaterunionen.se kan du hitta årets budskap.



FRÅN TEXT TILL SCEN - ATT SPELA SHAKESPEARE

Sommaren 2013 anordnar Linköpings universitet i samarbete med Shakespeare på Gräsgården kursen Från text till scen: Att spela Shakespeare

Fördjupa ditt yrkeskunnande i fantastisk miljö! Vadstena ligger vackert vid Vätterns strand, och är en av landets vackraste plaser. Här finns lugn och ro som ger möjlighet till fullständigt fokus på arbetet och till reflektion. Under sommaren är staden dessutom en levande kulturell plats med teaterverksamhet, operaverksamhet, kursverksamhet och mycket annat, vilket ger möjlighet till kreativa möten

Kursen är på 7,5 högskolepoäng
Ansök på www.antagning.se
Sista ansökningsdag 15 mars 2013

För mer information om kurserna:
www.isak.liu.se//historia/fristaende-kurser
eller kontakta Björn Ivarsson Lilieblad
telefon: 013-285631
e-post: bjoiv@isak.liu.se



Linköpings universitet
FILOSOFISKA FAKULTETEN



FRÅN TEXT TILL SCEN - ATT SPELA SHAKESPEARE
SOMMARKURS I VADSTENA 2013

SÖK SENAST 3 APRIL

Aktuellt på Stockholms dramatiska högskola

Utbildningsstart hösten 2013

ETTÅRIGA MAGISTERPROGRAM

- Att gestalta med sång och språk
- Det personliga berättandet
- Internationell scenkonstproduktion
- Från Troja till Verdun - Körverk
- Moveit - Regi och dramaturgi för rörelsebaserad scenkonst

KURSER

- Commedia och text
- Dokumentärer för nya plattformar
- TV-drama

Mer information & ansökan på www.stdh.se
Välkommen med din ansökan senast 3 april

STOC
KHOL
MS
DR
AMAT
ISK
HÖGS
KOLA
ISKA

Förbundsnytt

Nytt forum för studenter i Teaterförbundet

I vår får Teaterförbundet ett studentråd. Rådet ska vara ett forum för diskussion kring studerandefrågor, ett bollplank i utbildningsfrågor och ska öka studerandemedlemmarnas möjlighet att komma till tals och synas i förbundet.

– Det är av stor betydelse att det nu kommer att finnas ett studentråd, som kan driva frågor och aktiviteter som berör och engagerar studenterna, säger Anna Carlson, Teaterförbundets ordförande.

I mars hålls ett uppstartsmöte, där en styrelse utses till studentrådet. Då ska man diskutera hur organisationen kan se ut och vilka frågor som studenterna ser som viktiga att lyfta fram.

– Studenterna är en viktig grupp, de kan ge inblick i vad som är på gång inom utbildningarna och hur vi kan förbättra kontakten mellan utbildningarna och yrkeslivet, säger Sara Andersson, organisations- och rekryteringsansvarig på Teaterförbundet.

Kurs i arbetsmiljö för nästa Acnefilm

De anställda i Acne Dramas nästa långfilm kommer att få gå en kurs i arbetsmiljö hos Teaterförbundet. På så sätt vill bolaget göra produktionen säkrare och öka kunskapen om arbetsmiljölagen och kollektivavtalet.

Det blev resultatet av en förhandling mellan Teaterförbundet och filmbolaget. Under hösten spelade Acne Drama in filmen "Känn ingen sorg" i Göteborg. Under inspelningen hade man upprepade problem med för långa arbetspass.

– Det är positivt att Acnefilm gick med på lösningen att kommande inspelningsteam ska få en grundläggande utbildning i arbetsmiljö. Det lägger grunden för en långsiktig förbättring av arbetsmiljön under filmproduktion, säger Erik Grahn, ombudsman/jurist på Teaterförbundet.



Nu startar arbetet med att få igång ett studenteråd inom förbundet, för att förbättra kontakten mellan utbildningar och yrkesliv.

Avtalet för institutions-teatrar förhandlas

Nu är förhandlingarna igång med Svensk scenkonst om ett nytt institutionsteateravtal. Förbundets viktigaste frågor är:

- Löneökningar (inklusive låglönesatsningar) i nivå med övriga arbetsmarknaden
 - Nej till att anställda ska finansiera sina löneökningar genom försämringar i arbetsvillkoren
 - Ett samlat grepp kring anställningsformerna för konstnärliga yrken
 - Arbetstidsförkortningar för alla med orege bundna arbetstider
 - Lönesättningsprinciper och traktamenten för frilansare
 - Skapa en plattform för kompetensutveckling efter Kulturkraftsprojektet
- Förhandlingarna beräknas vara slutförda i början av april.

Från avdelningarna

Genus och jämlikhet intresserar mig

Ellen Siöö, 33 år, uppvuxen i Jönköping, är ny suppleant i Skådespelaravdelningens styrelse.

Sen jag tog examen från Teaterhögskolan i Malmö 2010 har jag jobbat som frilansande skådespelare hos bland annat Månteatern, Scenkonstbolaget och Teaterrepubliken.

Mitt roligaste jobb hittills var när vi sommaren 2012 gjorde "Så synd att hon är hora" – en fars för tre konstnärskor" i Teater Mutation. Det var en kollektiv arbetsprocess, och det är en av de saker jag uppskattar mest med teater, att det är en kollektiv konstform.

Frågor som engagerar mig är jämlikhet, genusmedveten scenkonst och frilansarens villkor på arbetsplatser och i samhället.

Jag har valt att arbeta fackligt för att få en större plattform att driva de frågor som intresserar mig



Teaterförbundet på Tempo

Tempo Dokumentärfilmfestival äger rum i Stockholm i början av mars. Alla är välkomna till Teaterförbundets mingel den 7 mars på Barbro/Bio Rio Salong 4.

Medlemsannonser

Uthyres: Hus på Alonissos i Egeiska havet, 3 rum i rustikt stenhus, i gamla byn på toppen av ön. Huset har två sovrum med tillhörande dusch, vardagsrum, kök, stor altan med utedusch. Sex möjliga sovplatser, perfekt för familj med barn, el 2–3 par. Uthyres april–okt för 6 000 kronor/vecka. Vid längre period förhandlas nytt pris. Kontakt: Jessica Zandén; 0708-570328

Uthyres Liten lägenhet i centrala Lissabon med utsikt över floden. Uthyres för kortare eller längre perioder: 2 500 kronor/vecka. Kontakt: Solveig Nordlund, 0734-411825 ambarfilmes@gmail.com

Uthyres "Hangaroundplatser" lediga i inspirerande studio mitt på Söder! Vi är ett gäng skådespelare, regissörer & rollsättare som sitter här. Här kan du repa inför en audition, slippa jobba hemifrån, träffa kreativa människor i branschen och inspireras, ha möten, sitta i en loungen med laptopen, söka nya spännande jobb eller skriva på ditt nya manus. Det går även att hyra in sig för provfilmningar. För mer info www.apartment86.se Tel: 0707-713361.

Teaterförbundet / för scen och film

Förbundsstyrelsen

Verkställande utskott: Anna Carlson (skådespelare) ordförande, Gunnar Lundberg (sångare), förste vice ordförande, Minna Krook (dansare/koreograf), andre vice ordförande, samt Simon Norrthon (skådespelare), Thomas Nording (scen tekniker).

Övriga ledamöter: Ulrika Dalenstam (administratör), Mathias Lafolie (regissör), Karin Larson (skådespelare), Jenny Larsson (tekniker), Beatrice Järås (skådespelare/musikalartist), Pontus Plaenge (skådespelare/regissör), Peter Schildt (filmregissör) och Ulla Svedin (skådespelare) och Annika Stöddberg (filmmaskör) adjungerad.

Kontakt: Förbundsstyrelsens e-postadresser finns på webben under fliken förbundet/organisationen.

Teaterförbundets kansli:

Besöksadress: Kaplansbacken 2A
Postadress: Box 127 10, 112 94 Stockholm.
Telefon: 08-441 13 00
Öppettider: Vardagar: 9.00–16.30

E-post: info@teaterforbundet.se
Hemsida: www.teaterforbundet.se
facebook.com/teaterforbundet
twitter.com/teaterforbundet

Förbundsnytt

På de här sidorna kan du läsa om vad som är på gång inom förbundet. På teaterforbundet.se hittar du mer information och fler nyheter. Har du tips för sidorna mejla ase.axberg@teaterforbundet.se

TEATERFÖRBUNDET /STUDENT

Är du studerandemedlem i Teaterförbundet och vill påverka vilka frågor förbundet ska arbeta med?

Då kan du engagera dig i Teaterförbundets studentråd. Kom till uppstartsmötet **fredag den 22 mars, kl. 11.00-16.00.**

Mötet äger rum i "Stallet" på Teaterförbundet, Kaplansbacken 2A i Stockholm.

Vill du veta mer, hör av dig till Sara Andersson på Teaterförbundet
sara.andersson@teaterforbundet.se
eller 08-441 13 15.

Alla är välkomna! Två personer från varje studieort kan få resebidrag för att delta.

Anmälan görs till **mimi@teaterforbundet.se**

SÖK STIPENDIUM!

Teaterförbundets Rättighetsbolag (Tromb)

Rättighetsbolaget utlyser 20 stipendier à 20 000 kr till utövande konstnärer (skådespelare, dansare, sångare) och till upphovsmän (regissörer, filmfotografer, koreografer, scenografer, kostymtecknare, animatörer).

Stipendier kan utgå till dem som under ansökningsåret är 57 år eller äldre och medverkat i biograffilmer, tv-dramer eller radioteater.

Stipendierna grundas på upphovsrättsersättningar, som inte varit möjliga att fördela individuellt. Det gäller i huvudsak ersättningar för äldre biograffilmer, tv-dramer och radioteater.

Ansökningsblankett kan hämtas från **www.teaterforbundet.se** under **Rättighetsbolaget/Upphovsrätt/Stipendier**

Det går också att rekvidrera ansökningsblankett genom att skriva till Rättighetsbolaget. Din ansökan skall vara Rättighetsbolaget tillhanda **senast fredagen den 12 april 2013.**

Teaterförbundets Rättighetsbolag (Tromb)
Box 12710, 112 94 Stockholm

Rättighetsbolaget
/ Teaterförbundets upphovsrätts-
tjänst, Tromb

Kalendarium

- 7 mar **Tempo dokumentärfilmfestival**
Välkommen till Teaterförbundets mingel på Barbro/Bio Rio Salong 4!
- 11 mar **Egenföretagarutbildning i Stockholm**
(Teaterförbundet)
- 11 mar **Frukostsamtal**
med filmkonsulenter för barn- och ungdomsfilm
(Kulturkraft Syd)
- 13 mar **Buff filmfestival i Malmö**
Work-in-progress mingel på Victoriateatern.
- 13 mar **En kväll om Community Dans**
med inspirerande föreläsare och nätverkande
(Trappan)
- 15 mar **BUFF: Utdelningen av priset Årets barnbio**
Priset delas ut under Malmö Stads prisceremoni
- 20 mar **Frukostseminarium**
för produktionsledare och linjeproducenter
(Kulturkraft Stockholm)
- 25 mar **Egenföretagarutbildning i Göteborg**
(Teaterförbundet)
- 25 mar **ADDA+ träff** med skaparna bakom Ghost Rockets
(Kulturkraft Syd)
- 8 apr **Förbundsstyrelsemöte**
- 8 apr **Sånggestaltning - kurs med Pia Olby**
(Teateralliansen/Kulturkraft Stockholm)
- 8 apr **Introduktion och grunder i platsletning**
- location scout (Kulturkraft Stockholm)
- 11 apr **Movie Magic Budgeting - grundkurs**
(Kulturkraft Stockholm)
- 11 apr **Att skriva säljande texter**
Grundkurs i Copywriting/Berghs (Kulturkraft Stockholm)
- 12 apr **Fokus på flerspråkighet** - workshop för skådespelare
(Kulturkraft Syd)
- 15 apr **Masterclass i personregi** med Lennart Hjulström
(Kulturkraft Syd)
- 15 apr **Kurs i VectorWorks**
(Kulturkraft Stockholm)
- 22 apr **Utbildning "Förhandla för dig själv"** i Stockholm
(Teaterförbundet)
- 22 apr **Workshop för skådespelare och regissörer**
med Dag Norgård
(Teateralliansen och Kulturkraft Stockholm)

